

Hajdúsámsoni Helyi Közösség

HELYI KÖZÖSSÉGI FEJLESZTÉSI STRATÉGIA 2014-2022

2020.március

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Strukturális
és Beruházási Alapok

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

Tartalom

Vezetői összefoglaló.....	3
1. A stratégia elkészítésének módja, az érintettek bevonásának folyamata.....	5
1.1 A tervezési folyamat átláthatósága	5
1.2 Tevékenységek a stratégiaalkotás során.....	5
1.3 A stratégiaalkotásba bevont szereplők	6
1.4 Községi bevonás eredményei	9
1.5 A közös munka folyamata.....	12
2. A Helyi Községi Fejlesztési Stratégia által lefedett terület és lakosság meghatározása	13
3. Az akcióterület fejlesztési szükségleteinek és lehetőségeinek elemzése	15
3.1 Helyzetfeltárás.....	15
3.2 A HKFS-t érintő tervi előzmények, programok, szolgáltatások.....	19
3.3 SWOT analízis.....	22
3.4 Fejlesztési szükségletek azonosítása	27
4. A stratégia jövőképe	28
5. A stratégia célhierarchiája	28
5.1 Indikátorok.....	31
6. Cselekvési terv.....	32
6.1 A beavatkozási területek/műveletek leírása	32
6.2 Együttműködések.....	42
6.3 A stratégia megvalósításának szervezeti és eljárási keretei.....	42
6.4 Kommunikációs terv	48
6.5 Horizontális célok	54
6.6 A HKFS innovatív elemeinek bemutatása	55
7. Indikatív pénzügyi terv	56
A HKFS teljes költségvetése.....	58

Vezetői összefoglaló

A Hajdúsámsoni Helyi Közösség által jóváhagyott stratégia elkészítésének célja, hogy egy nyitott tervezési folyamat során, a helyi tudás és igények széleskörű figyelembevételével olyan megalapozott, a közösség által fontosnak tartott fejlesztések és lehetőségek jöjhessenek létre, amelyek a település több problémájára is megoldást kínálnak.

A stakeholderekkel közös munka során beazonosításra kerültek az erősségek, gyengeségek, lehetőségek és veszélyek, a település jelenlegi és várható erőforrásai. Kialakításra került egy kívánatos jövőkép, majd ezzel összhangban begyűjtésre kerültek a fejlesztési tervek a HACS-tagoktól.

Megtörtént a lakosság tájékoztatása, továbbá egy kérdőív került megszerkesztésre, amelynek kitöltésével a helyi lakosok hozzájárulhattak a tervezéshez, megosztva a helyi közösségi élről alkotott képüket, illetve az általuk fontosnak tartott fejlesztéseket. Az internettel nem rendelkezőkre gondolva lakossági fórumon is biztosítva lett a visszajelzés lehetősége. A tervezés folyamán különös hangsúllyal jelent meg az esélyegyenlőségi csoportok bevonása, így mind az idősek, mind a helyi romák képviselőjével folyamatos információcsere valósult meg.

A korábban elkészült SWOT és fejlesztési javaslat-gyűjtemény specifikus workshopokon és fókuszcsoportos interjúkon átbeszélésre került az önkormányzati szereplőkkel, a vállalkozók, illetve a civilekkel, így mindegyik ágazat reflektálni tudott a többi szektor által adott információkra, javaslatokra. Ezzel párhuzamosan a máshogy elérhetetlen helyi ismeretekkel rendelkező szereplőkkel interjúk készültek. A begyűjtött és feldolgozott információkat egy iteratív stratégiaalkotási folyamat során célokká, beavatkozási területekké, programokká strukturáltuk, majd releváns indikátorokat, kiválasztási kritériumokat alkottunk.

A Stratégia jövőképe a következőképpen került megfogalmazásra: „Hajdúsámson egy fejlett infrastruktúrával és egy ezekre ráépülő minden korosztály igényét kiszolgáló közösségi programkínálattal rendelkező település, ahol a helyi lakosság integráns része a város életének és büszkén vállalja identitását.”

A stratégia átfogó célja a helyi társadalom integrációjának javítása és egy aktív és minőségi közösségi és kulturális élet megteremtése a településen. Mindezt a stratégia három specifikus cél elérésével kívánja megvalósítani:

- 1) Lakossági közösségi aktivitás és mobilitás növelése a közösségi, kulturális területeken;
- 2) Összehangolt közösségfejlesztési tevékenységek kínálatbővítése;
- 3) Modern infrastruktúra kialakítása a minőségi közösségi élet elősegítése érdekében.

Ezt a három specifikus célt a probléma feltárással összhangban a stratégia hat releváns művelet megvalósításával kívánja elérni:

1. Szabadtéri rendezvényter kialakítása
2. Újonnan létrejövő rendezvényterhez kapcsolódó programszervezés
3. Felnőtt kondipark
4. Modern infrastruktúra kialakítása a minőségi közösségi élet elősegítése érdekében

5. Lakossági közösségi aktivitás és mobilitás növelése a közösségi, kulturális területeken
6. Összehangolt közösségfejlesztési tevékenységek kínálatbővítése

A tervezésben részt vevők a műveletekhez támogatható tevékenységeket és a hátrányos helyzetű csoportok bevonását elősegítő speciális kiválasztási kritériumokat rendeltek.

A stratégia céljai eléréséhez a településen belüli különböző szektorokban tevékenykedő szervezetek szorosabb együttműködésének kiaknázása mellett, más magyarországi, illetve nemzetközi szervezetek való együttműködésre, jó gyakorlatok átvételére is tervet dolgozott ki.

A Hajdúsámsoni Helyi Közösség Stratégiája megvalósítása érdekében 250 millió forintba pályázik, amennyiben ezt eredményesen teszi, a program megvalósításával jelentősen növelni fogja a szabadtéri és fedett közösségi terek területét, felszereltségét, az ott nyújtott szolgáltatások választékát és minőségét. Mindezek eredményeként a közösségi terek látogatottságának jelentős növekedése várható.

A Hajdúsámsoni Helyi Közösség munkaszervezete nyílt felhívások közzétételével kívánja biztosítani a potenciális pályázók között a versenyt, ezáltal pedig annak lehetőségét, hogy a bírálókat során a leginkább alkalmas, a minőségi fejlesztéseket garantálni képes pályázók nyerjenek.

1. A stratégia elkészítésének módja, az érintettek bevonásának folyamata

A stratégia elkészítésének célja, hogy egy nyitott tervezési folyamat során, a helyi tudás és igények széleskörű figyelembevételével olyan megalapozott, a közösség által fontosnak tartott fejlesztések és lehetőségek jöjhessenek létre, amelyek a település több problémájára is megoldást kínálnak.

1.1 A tervezési folyamat átláthatósága

Annak érdekében, hogy az elkészülő stratégiában minél szélesebb kör inputjai, véleményei megjelenhessenek, a tervezési folyamat nyitottsága és átláthatósága a tervezési folyamat egészét végigkísérte.

Egyrészt Hajdúsámson város hivatalos honlapján (<http://clld.hajdusamson.hu/>) a teljes lakosság tájékoztatása megtörtént arról, hogy az Önkormányzat, civil szervezetek és vállalkozások közösen összefogva pályázatot nyújtanak be jelen felhívásra, külön kiemelve azt a tényt, hogy a támogatás elnyerése esetén hangsúlyos szerep jut a helyi közösségi kezdeményezéseknek.

A tájékoztatáson túlmenően a lakosok lehetőséget kaptak arra is, hogy hangjukat hallassák, és egy kérdőív kitöltésével, illetve lakossági fórumon megoszthassák a helyi közösségi élről alkotott képüket, illetve az általuk fontosnak tartott fejlesztéseket.

Természetesen a HACS létrehozása maga is jelentősen hozzájárult a tervezési folyamat átláthatóságához, hiszen garantálta, hogy az önkormányzati szereplőkön kívül a civil és vállalkozói szféra képviselői is nyomon kísérhessék a tervezés minden egyes fázisát. Ezen túlmenően specifikus workshopokon és fókuszcsoportos interjúkon az önkormányzati szereplők, a vállalkozók, illetve a civilek külön is elmondhatták véleményüket, azaz nem csak beleláthattak, hanem aktívan részt is vehettek a tervezésben. A HACS-ban nem szereplő, ugyanakkor a tervezés szempontjából releváns tudással rendelkezőkkel készült mélyinterjúk még további személyek számára tették lehetővé, hogy részt vegyenek a tervezés folyamatában.

1.2 Tevékenységek a stratégiaalkotás során

A tervezés során elsőként a település aktív szereplőinek beazonosítása és megszólítása történt meg a HACS kialakítás érdekében, továbbá – részben a HACS-tagok segítségével – bevonásra kerültek a kevésbé aktív, de fontos információkkal rendelkező helyi szereplők is. A megfelelő belső diverzitást biztosító HACS megalapításra került, továbbá a szervezeti és működési keretek kialakításra kerültek. A HACS dedikált munkaszervezete (Polgármesteri Hivatal) vállalta a tervezési folyamat koordinálását. A tervezési terület nagysága beazonosításra került, áttekintésre kerültek a stratégia tartalmi és formai követelményei valamint korábban elkészült, relevanciával bíró dokumentumok, stratégiák feldolgozásra kerültek. A közös munka során összegzésre kerültek a tervezésben részt vevők korábbi tapasztalatai, majd meghatározásra került a stratégiaalkotás ütemterve a szükséges erőforrásokkal együtt. A stakeholderekkel közös munka során beazonosításra kerültek az erősségek, gyengeségek, lehetőségek és veszélyek, a település jelenlegi és várható erőforrásai. Kialakításra került egy kívánatos jövőkép, majd ezzel összhangban begyűjtésre kerültek a fejlesztési tervek a HACS-tagoktól. Megtörtént a lakosság tájékoztatása, továbbá egy kérdőív került megszerkesztésre, amelynek kitöltésével a

helyi lakosok hozzájárulhattak a tervezéshez, megosztva a helyi közösségi élről alkotott képüket, illetve az általuk fontosnak tartott fejlesztéseket. Az internettel nem rendelkezőkre gondolva lakossági fórumon is biztosítva lett a visszajelzés lehetősége. A tervezés folyamán különös hangsúllyal jelent meg az esélyegyenlőségi csoportok bevonása, így mind az idősek, mind a helyi romák képviselőjével folyamatos információcsere valósult meg. A korábban elkészült SWOT és fejlesztési javaslat-gyűjtemény specifikus workshopokon és fókuszcsoportos interjúkon átbeszélésre került az önkormányzati szereplőkkel, a vállalkozók, illetve a civilekkel, így mindegyik ágazat reflektálni tudott a többi szektor által adott információkra, javaslatokra. Ezzel párhuzamosan a máshogy elérhetetlen helyi ismeretekkel rendelkező szereplőkkel interjúk készültek. A begyűjtött és feldolgozott információkat egy iteratív stratégiaalkotási folyamat során célokká, beavatkozási területekké, programokká strukturáltuk, majd releváns indikátorokat, kiválasztási kritériumokat alkottunk. Ezt követően a HKFS sablont sorvezetőként használva történt meg a stratégia megszövegezése, majd HACS által történő elfogadása.

1.3 A stratégiaalkotáshoz bevont szereplők

A stratégiaalkotás folyamán folyamatosan érvényesítettük a három szektor (önkormányzati szervezetek, vállalkozói szektor, civil szervezetek) kiegyensúlyozott részvételét. A HACS-összetétele híven tükrözi ezen elvet, csakúgy, mint a HACS-on belül a stratégia létrehozására szolgáló munkacsoporton belüli belső aránya. A workshopok és fókuszcsoportos beszélgetések során mind a civilek, mind a vállalkozók, mind önkormányzati intézmények képviselői aktívan részt vettek az együttgondolkodásban (a civil szektor 5, a vállalkozó szektor 4, az önkormányzati szféra 3 képviselője vett részt a munkában). Az interjúk során megtörtént az esélyegyenlőségi csoportok képviselőinek bevonása (a megkérdezettek között szerepel a helyi Roma Kisebbségi Önkormányzat képviselője, a gyermekvédelem, illetve az idősügy felelőse is), illetve az egyedi tudások felszínre hozatala, lévén a településfejlesztési osztály vezetője, múzeum és könyvtárigazgató, jegyző, illetve a polgármester is megkérdezésre került. A lakosság mind fórumon, mind internetes kérdőív kitöltésével visszajelzést adhatott, projektjavaslatokat tehetett. A stratégia megfogalmazását felügyelő HACS-munkacsoport vegyes összetétele szintén garantálta, hogy a felszínre került javaslatok egyenlő eséllyel jelenjenek meg a szövegezés során.

Sor-szám	Érintett fél	Mi módon érintett a problémák által? Mely problémák érintik elsősorban?	Az érintett készségei / motivációja a problémákkal való foglalkozásra	Az érintett viszonya más érintettekhez (pl. partnerség, együttműködés, konfliktusok)	Az érintett fő céljai	A program pozitív hatásai az érintettre	A program negatív hatásai az érintettre	Mit tehetünk a konfliktusok mérséklése, valamint az érintett pozitív hozzáállásának kialakítása/ erősítése érdekében?
1	Önkormányzat	Közösségi terek hiánya	Fenntartói kötelezettségek, a helyi közösség fejlesztésében való érdekeltiség/Fenntartás biztosítása, a helyi közösség motiválása	Partnerség és együttműködés a helyi civilekkel, vállalkozókkal és az önkormányzati fenntartású intézményekkel	Közösségi terek létrehozása/A helyi lakosság kulturális/közösségi igényeinek kielégítése, az intézmények és a programok fenntartható működtetése,	A fenntarthatóság javulása, a lakossági elégedettség növekedése	A fejlesztések fenntartása pénzügyi kockázatot jelent, az önkormányzat leterheltsége nő	A vállalkozói és a civil szféra fokozott bevonása a programtervezésbe és fenntartásba, a helyi programszervezés összehangolása, a lakossági igények folyamatos felmérése, a kulturális kínálat igény-alapú szervezése
2	Petőfi Sándor Városi Könyvtár, Közművelődési és Muzeális Intézmény	Leterheltség/terek hiánya / megnövekedett munkateher	Szervezési tapasztalatok/Fenntartás biztosítása, a helyi közösség motiválása	Partnerség és együttműködés a helyi civilekkel és az önkormányzattal	A helyi lakosság motiválása, az intézmény és programok fenntarthatóságának biztosítása	A látogatók számának növekedése, az intézményi programkínálat növekedése, gazdaságosabb működés	Az új közösségi terek létrehozása miatt a közösségi életben betöltött szerep csökken	A vállalkozói és a civil szféra fokozott bevonása a programtervezésbe és fenntartásba, a helyi programszervezés összehangolása, a lakossági igények folyamatos felmérése, a kulturális kínálat igény-alapú szervezése kiemelt figyelemmel a területi (Endrőd) sajátosságokra
3	Helyi kulturális egyesületek és csoportok	Forráshiány, izolált kezdeményezések	Működő szakmai programok/Programok fenntartása, további résztvevők bevonása	Partnerség és együttműködés az önkormányzati intézményekkel és az önkormányzattal	Magas szakmai színvonalú folyamatos működés biztosítása	A működés fenntarthatóvá válik, új programok indulnak, javul az eszközellátottság, a gazdasági fenntarthatóság javul	A nagyszámú közösségi fejlesztő program miatt a kevésbé aktív szervezetek hátrányba kerülhetnek	A szervezetek folyamatos képzése, rendszeres kapcsolattartás a helyi munkaszervezettel, a szervezeti kapacitások erősítése, a felmerülő igények naprakész nyomonkövetése
4	Helyi sportegyesületek	Közösségi terek hiánya/Forrás hiány	Működő szakmai programok/Nagyszámú lakosság bevonódása/Programok fenntartása, további résztvevők bevonása	Partnerség és együttműködés az önkormányzati intézményekkel és az önkormányzattal	Magas szakmai színvonalú folyamatos működés biztosítása	A működés fenntarthatóvá válik, új programok indulnak, javul az eszközellátottság, a gazdasági fenntarthatóság javul	A nagyszámú közösségi fejlesztő program miatt a kevésbé aktív szervezetek hátrányba kerülhetnek	A szervezetek folyamatos képzése, rendszeres kapcsolattartás a helyi munkaszervezettel, a szervezeti kapacitások erősítése, a felmerülő igények naprakész nyomonkövetése
5	Roma nemzetiségi önkormányzat	Közösségi terek hiánya/Forrás hiány	Működő szakmai programok/Programok fenntartása, további résztvevők bevonása/Helyi roma közösség fejlesztése	Partnerség és együttműködés az önkormányzati intézményekkel és az önkormányzattal, az egyházakkal, a helyi civilekkel és vállalkozókkal	A helyi nemzeti kisebbségek érdekeinek képviselése, közösségi igényeinek kielégítése	A működés fenntarthatóvá válik, új programok indulnak, javul az eszközellátottság	A többi közösségi program elszívó hatása, a nagy programkínálat passzívitást okoz	A nemzetiségi önkormányzatok célzott bevonása az összes műveletbe, rendszeres kommunikáció a munkaszervezettel
6	Egyházak	Közösségi terek hiánya/Forrás hiány	Működő szakmai programok/Programok fenntartása, további résztvevők bevonása	Partnerség és együttműködés az önkormányzati intézményekkel és az önkormányzattal, az egyházakkal, a helyi civilekkel és	Magas szakmai színvonalú folyamatos működés biztosítása	új programok indulnak, javul az eszközellátottság, a gazdasági fenntarthatóság javul	Növekszik a nem egyházi szervezetek szerepköre, hagyományos egyházi programok vonzerejének csökkenése	Rendszeres kapcsolattartás a helyi munkaszervezettel, a szervezeti kapacitások erősítése, a felmerülő igények naprakész nyomonkövetése, aktív kommunikáció

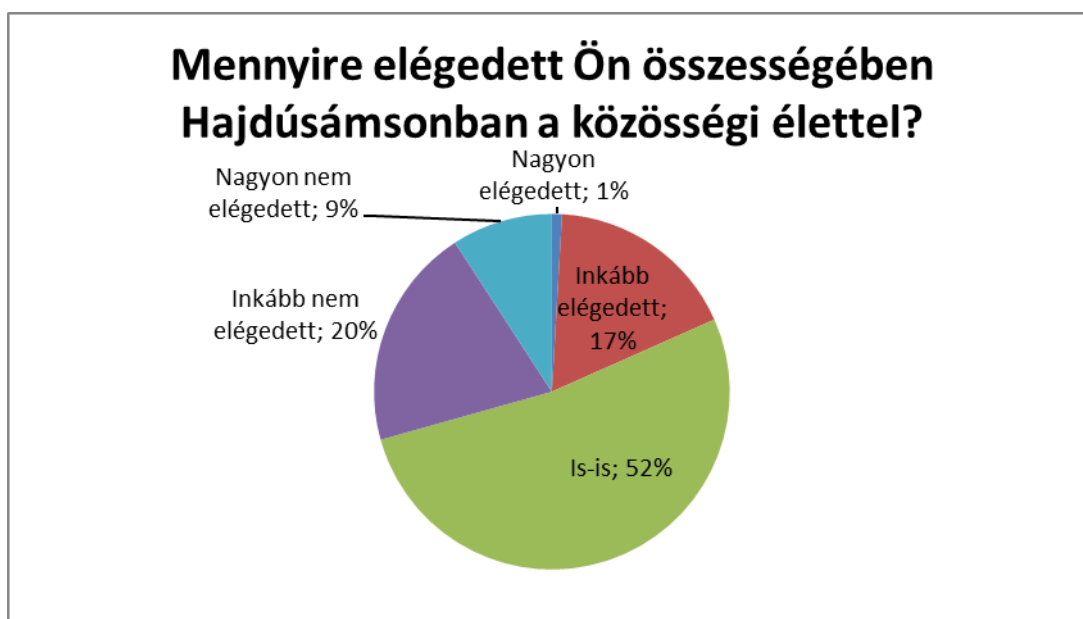
Sor-szám	Érintett fél	Mi módon érintett a problémák által? Mely problémák érintik elsősorban?	Az érintett készségei / motivációja a problémákkal való foglalkozásra	Az érintett viszonya más érintettekhez (pl. partnerség, együttműködés, konfliktusok)	Az érintett fő céljai	A program pozitív hatásai az érintettre	A program negatív hatásai az érintettre	Mit tehetünk a konfliktusok mérséklése, valamint az érintett pozitív hozzáállásának kialakítása/ erősítése érdekében?
				vállalkozókkal				
7	Helyi vállalkozások	Forráshiány	Működő programok/bevételszerzés	Partnerség és együttműködés az önkormányzati intézményekkel és az önkormányzattal illetve a helyi civilekkel/ esetleges érdekkonfliktus egyes intézményekkel és a versenytársakkal	Bevételnövekedés	A helyi beágyazottság javul, bevételnövekedés	A mindenki számára elérhető programok kínálata miatt csökken az érdeklődés a piaci alapú rendezvények iránt	A közösségi fejlesztésekben érintett helyi vállalkozások célzott bevonása az összes műveletbe, rendszeres kommunikáció a munkaszervezettel
8	Időskorúak	Passzivitás, specifikus programok hiánya	Specifikus programok iránti érdeklődés	Együttműködési készség az összes érintettel	Korspecifikus közösségi terek és programok fejlesztése, a kínálat növelése	Új közösségi terek jönnek létre, új programok válnak elérhetővé	A nagy programkínálat a passzivitás növekedéséhez vezet	Célzott kommunikációs csatornák létrehozása a célcsoport elérésére, bevonás a konkrét műveletek tervezésbe
9	Kisgyermekes családok	Passzivitás, specifikus programok hiánya	Specifikus programok iránti érdeklődés	Együttműködési készség az összes érintettel	Korspecifikus közösségi terek és programok fejlesztése, a kínálat növelése	Új közösségi terek jönnek létre, új programok válnak elérhetővé	A nagy programkínálat a passzivitás növekedéséhez vezet	Célzott kommunikációs csatornák létrehozása a célcsoport elérésére, bevonás a konkrét műveletek tervezésbe
10	Fiatalkorúak (15-29 éves korosztály)	Passzivitás, specifikus programok hiánya	Specifikus programok iránti érdeklődés	Együttműködési készség az összes érintettel	Korspecifikus közösségi terek és programok fejlesztése, a kínálat növelése	Új közösségi terek jönnek létre, új programok válnak elérhetővé	A nagy programkínálat a passzivitás növekedéséhez vezet	Célzott kommunikációs csatornák létrehozása a célcsoport elérésére, bevonás a konkrét műveletek tervezésbe

1.4 Községi bevonás eredményei

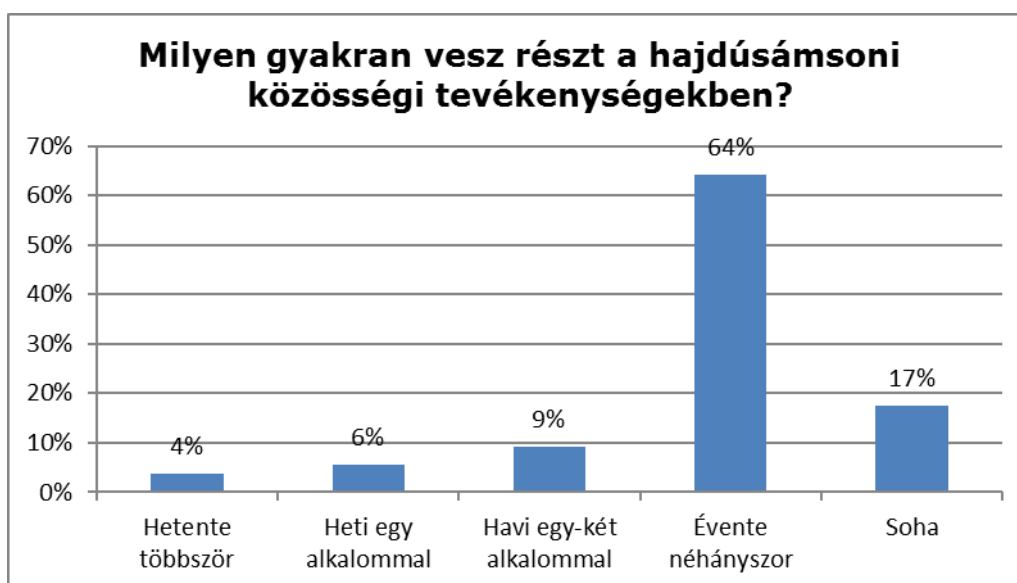
A községi bevonás – maga a HACS meglétén kívül – alapvetően a következő formákban valósult meg:

Bevonási tevékenység	Leírás	Eredmény
Írásos javaslatok begyűjtése	Fejlesztési és programjavaslatok begyűjtése az önkormányzati intézmények, a civil szereplők és a vállalkozók irányából.	Javaslatgyűjtemény létrejötte.
Lakossági fórum	Előre meghirdetett lakossági fórum a helyi népesség javaslatainak, ötleteinek összegyűjtése érdekében.	Problémák felszínre kerülése.
Lakossági kérdőív	A település honlapjáról elérhető kérdőív a helyiek közösségi éltől alkotott képéről, illetve az általuk fontosnak tartott fejlesztésekről.	Ötletgyűjtemény létrejötte.
Fókuszcsoportos beszélgetések és workshopok	Vezetett beszélgetés 1) a SWOT és korábban feltárt javaslatok megvitatására, 2) új ötletek generálására.	Megalapozottabb tervezési alapok, kibővített ötletgyűjtemény.
Interjúk	Interjúk a fókuszcsoportos beszélgetésekből és workshopokból kimaradt, de a fontos releváns tudással rendelkező szereplőkkel. Az alábbi személyekkel készültek interjúk: Oláhné Balázs Erzsébet , intézményvezető (Nyíradonyi Mikrotérségi Szociális Szolgáltató Központ) Szőkéné Diószegi Mária , osztályvezető (Hajdúsámsoni Polgármesteri Hivatal Városfejlesztési és Műszaki Osztály) Dr. Danku József Sándor , jegyző (Hajdúsámsoni Polgármesteri Hivatal) Tarné Hajdu Judit , igazgató (Pető Sándor Városi Könyvtár, Közművelődési és Muzeális Intézmény) Feketéné Oláh Ágnes , osztályvezető (Hajdúsámsoni Polgármesteri Hivatal Szociális és Gyámügyi Osztály) Antal Szabolcs, polgármester Gajdos Mihályné, elnök (Roma Nemzetiségi Önkormányzat)	Megalapozottabb tervezési alapok, kibővített ötletgyűjtemény.

A kérdőíves kutatás során érkezett válaszok feldolgozása alapján a helyiek közül mindössze 1 %-a nagyon elégedett a helyi közösségi élettel, 9% inkább elégedett, 20% inkább nem elégedett, míg 9% nagyon nem elégedett.

A helyiek négyötöde fele soha (17%) vagy csak évente néhányszor (64%) vesz részt közösségi tevékenységekben, és mindössze 10% azon aktív lakosok aránya, akik legalább hetente egy alkalommal végeznek közösségi aktivitást.

A lakosságnak lehetősége volt a jelenlegi közösségi szinterek felszereltségét, állapotát, számát, valamint megközelíthetőségét és közelségét értékelni. Az értékelés egy ötfokozatú skálán történt, az alábbi megfeleltetés szerint: 5=Kiváló, 4=Jó, 3=Közepes, 2=Nem megfelelő, 1=Rendkívül rossz. Az eredmények alapján leginkább az általuk közösségi szintereknek tartott helyszínek megközelíthetőségével voltak elégedettek, de ennek átlagos értékelése is mindössze 3,4 volt. A közösségi szinterek állapotát, felszereltségét és számát egyaránt a közepesnél rosszabbnak ítélték.

Kérjük, értékelje a helyi közösségi élet szempontjából az alábbiakat!		
Közösségi szinterek jellemzői	Átlag	„Nem megfelelő” és „Rendkívül rossz” válaszok együttes aránya
Közösségi szinterek megközelíthetősége és közelsége	3,4	13,8%
Közösségi szinterek állapota	2,7	33,9%
Közösségi szinterek felszereltsége	2,7	38,5%
Közösségi szinterek száma	2,7	40,4%

A helyiek értékelhettek bizonyos, a tervezés korábbi szakaszaiban azonosított programokat és fejlesztéseket a szerint, hogy ők mennyire tartják azokat szükségesnek. Az értékelés egy négyfokozatú skálán történt, az alábbi megfeleltetés szerint: 4=Nagyon szükséges, 3=Közepes mértékben szükséges, 2=Kis mértékben szükséges, 1=Szükségtelen. A legszükségesebbnek tartott fejlesztéseket, illetve programokat az alábbi táblázat írja le.

Az alábbi programokat/fejlesztéseket mennyire tartja szükségesnek a helyi közösségi élet fejlődése szempontjából?	Átlag	"Nagyon szükséges" válasz aránya
Fejlesztés		
Szabadtéri közösségi terek kialakítása	3,8	84,4%
Új közösségi célú épület létesítése	3,7	77,1%
Kulturális közösségek számára eszközök beszerzése	3,7	74,3%
Program		
Gyermekeknek szóló közösségi programok szervezése	3,9	94,5%
Fiataloknak szóló közösségi programok szervezése	3,9	88,1%
Sporthoz, egészséges életmódhoz kapcsolódó programok	3,8	86,2%
Képzések, tanfolyamok indítása a helyi közösség igényei alapján	3,6	67,9%
Időseknek szóló közösségi programok szervezése	3,6	64,2%
Kézműves közösségi programok	3,4	47,7%

A „Ha van konkrét elképzelése a helyi közösségi élet fejlesztésére, kérjük össze meg velünk” felkérésre a lakosok az alábbi válaszokat adták:

A Sámsonkerti iskola újítása bővítése, újjáépítése s így egyben itt sok minden megvalósítható lenne a közösség formálására, összefogására. / A sporthoz és egészséges életmódhoz el tudnám képzelni, hogy egy sportcsarnok létesüljön Hajdúsámsonban, ahol a gyermekek, fiatalok és felnőttek egyaránt tudnának sportolni, edzeni, versenyekre készülni. A sport utáni lazítást úszással, szaunázással levezetni. Egyéb kulturális események rendezése a város hírnevét is öregbítené. / fitness park építése, <http://www.kondipark.hu/> valami hasonlót! :) / Jó lenne egy strand vagy wellness központ ami idehozná a turistákat. / Klub helyiségek kialakítása, mely helyet ad a fiataloknak és időseknek egyaránt. / Kulturált szórakozóhely létrehozása a város szélén nagyon fontos lenne.(Nincs a fiataloknak kikapcsolódási lehetőségük a városban.) Igazi mozi építése is nagyon jó ötlet lenne. / Legyen olyan hely és olyan foglalkozások ahol a kamaszokra tudunk egy kicsit odafigyelni ami odavonzza őket sport bicaj foci főzés és sok minden más. / Mivel nagyon sok kisgyerekes család lakik Sámsonkertben, egy jól felszerelt játszótérre nagy szükség lenne. Esetleg gyógyszertár, orvosi rendelő. / Rendőrség fejlesztése, mindenkire egyformán vonatkozó szabályzat kialakítása. / Sámsonkert problémáját ismerem. Egy közösségi tér sem létezik bármilyen rendezvény kulturált szervezéséhez zárt térben. Ez gond minden korosztály számára. / Sámsonkert településrészen a beton sportpályán kívül semmi nincs. Szükség lenne egy kondiparkra, játszótérre, a parkba padok szemetesek kihelyezésére. A pálya mögött főző részek kialakítására, asztalokkal padokkal, mindez megvilágítva s a vandalizmus ellen küzdve kamerákkal felszerelve. / Szabadidős rendezvények szervezése, sportprogramok szervezése. / Szinte "semmit" sem lehet csinálni a településen, ha van az embernek szabadideje és szeretne kapcsolódni. A fiatalok is inkább bemennek Debrecenbe, ha szórakozni szeretnének. Jó lenne szabadidőközpont létesítése. Uszoda, teke pálya, futó pálya, mozi, színház, stb. kialakítása. / A közösségi élet fejlesztése is fontos szerintem. De ezúton szeretném megjegyezni, hogy egy nagy bevásárló központ talán még fontosabb lenne (Penny, Lidl) Akkor nem kellene bejárni Debrecenbe vásárolni ! / Új közösségi színtér, vagy, meglévő átalakítása Hírességeknek emlékszobák Tájház létesítése Helyi értéktáron alapuló programok kidolgozása Hagyományőrzéssel foglalkozó civil szervezet létrehozása Civilek működéséhez szükséges helyszínek, irodák.

A kérdőívben kapott információkat beépítettük a stratégia elkészítése során, egyrészt a fejlesztések és programok prioritizálása, másrészt a projektpaletta bővítése révén.

1.5 A közös munka folyamata

A közös munka helyszínét, időpontját, a kapcsolódó létszámot, illetve az eredményeket az alábbi táblázat foglalja össze.

Esemény	Helyszín	Dátum	Létszám	Eredmény
Javaslatok begyűjtése és áttekintése	Elektronikus csatornákon keresztül	2016. május 30-június 5.	7 fő	Javaslatgyűjtemény létrejötte.
Lakossági fórum	Hajdúsámson Polgármesteri Hivatala	2016. június 14.	18 fő	Erősségek és gyengeségek felszínre kerülése.
Lakossági kérdőív	Elektronikus csatornákon keresztül	2016. június 20-27.	200 fő	Ötletgyűjtemény létrejötte.
Fókuszcsoportos beszélgetések és workshopok – Önkormányzati szervezetek	Hajdúsámson Polgármesteri Hivatala	2016. június 23, 24.	3 fő	Megalapozottabb tervezési alapok, kibővített ötletgyűjtemény.
Fókuszcsoportos beszélgetések és workshopok – Civil szervezetek	Hajdúsámson Polgármesteri Hivatala	2016. június 23, 24	5 fő	Megalapozottabb tervezési alapok, kibővített ötletgyűjtemény.
Fókuszcsoportos beszélgetések és workshopok – Helyi vállalkozások	Hajdúsámson Polgármesteri Hivatala	2016. június 24	4 fő	Megalapozottabb tervezési alapok, kibővített ötletgyűjtemény.
Interjúk	Hajdúsámson Polgármesteri Hivatala	2016. június 21, 22.	7 fő	Megalapozottabb tervezési alapok, kibővített ötletgyűjtemény.
HFS tervező HACS ülés	Hajdúsámson Polgármesteri Hivatala	2016. június 28.	11 fő	HKFS munkapéldányának áttekintése, konzultáció
Stratégiát validáló HACS ülés	Hajdúsámson Polgármesteri Hivatala	2016. június 29.	11 fő	Elfogadott HKFS

A közös munka alapját az első körben, alapvetően a HACS-tagoktól által begyűjtött projektjavaslatok képezték, amelyek kiegészítésre kerültek az interjúk során. A lakossági fórum alapvetően a helyiekben meglevő elégedetlenségek, illetve az általuk erősségnek tartott tényezők fókuszált felszínre hozatalát célozta. A workshopokon és fókuszcsoportos beszélgetéseken a közösségi és kulturális életre vonatkozó SWOT készült el, értékelésre kerültek a már meglevő projektjavaslatok, illetve új projektek generálása történt meg. A lakossági kérdőív egyrészt a közösségi élet feltárását, a közösségi színterek számának, állapotának, felszereltségének és megközelíthetőségének felmérését szolgálta. Ezen túlmenően a korábban azonosított fejlesztések és programok vélt szükségessége is vizsgálatra került (azaz azok a lakosság által validálásra kerültek), továbbá a kérdőívnek köszönhetően a helyiek lehetőséget kaptak a közösségi élet fejlesztését szolgáló konkrét elképzeléseik, javaslataik megtételére is. Az 1.4 pontban részletesen kifejtésre kerül, hogy milyen megállapításokkal járultak hozzá a bevonásra kerülő személyek a stratégia kialakításához.

2. A Helyi Közösségi Fejlesztési Stratégia által lefedett terület és lakosság meghatározása

A stratégia akcióterületét a térképen 1, 2, 3, 4, pontokkal jelzett területek jelentik. A KSH 2015. évi Magyarország közigazgatási helynévkönyv szerint Hajdúsámson lakossága 12961 fő. Mivel az akcióterület a település szinte teljes lakott bel és külterületeit magában foglalja, megfelelő méretű ahhoz, hogy elegendő kritikus tömeget biztosítson az emberi, pénzügyi és gazdasági erőforrások vonatkozásában egy életképes fejlesztési stratégia megvalósításához.

A városrészek pontos lehatárolása a jelentős lakosűrűségi területek kijelölésével történt. Mérlegelés után, az Ipari park nem lesz része a stratégia akcióterületének, lévén az ott – más forrásból – tervezett fejlesztések alapvetően gazdasági, és nem közösségi típusúak, illetve közösségi ilyen jellegű kezdeményezésekre – jellegének megfelelően – nincs szükség.

Mind közigazgatásilag, mind identitástudat tekintetében egybetartoznak a lehatárolt területeken élők: magukat egyértelműen hajdúsámsoni lakosoknak tartják (az az identitás csak kiegészül egyfajta martinkai vagy sámsónkert-i tudattal, de nem írja felül a hajdúsámsonit). Gazdasági aktivitást tekintve az alkalmazásban állók a lehatárolt terület különböző részeiről egyaránt jellemzően Debrecenbe járnak munkába, illetve (családtagjaikkal együtt) kulturális, közösségi igényeik jelentős részét ott elégítik ki.

Az iskolázatás tekintetében, azon családok, akik gyermekei nem Debrecenben tanulnak, ugyanabba az általános iskolába íratják gyermeküket (jelenleg közel 1000 fő tanul a Hajdúsámson belvárosában található intézményben), ami fontos összekötő kapocs a családos gyermeknél, a személyes interakciók egyik kiváló terepe.

2003-ban a „Debrecen város és térsége szennyvízelvezetés és tisztítása” projekt – többek között – Hajdúsámson belterület és Sámsonkert együttműködésében valósult meg. 2010-ben az „Intelligens iskola létrehozása informatikai infrastruktúra fejlesztésével Hajdúsámsonban” projekt keretében a martinkai tagintézmény is fejlesztésre került. Az „Útfejlesztés Hajdúsámson- Sámsonkert Szűcs utcájában” projekt (2010) a Sámsonkert Fő utcája és a 471-es főút közötti szakasz fejlesztésével javította Sámsonkert megközelítését Hajdúsámsonról. Az organikus együttélés jó példája, hogy a martinkai és a sámsónkert-i részönkormányzatok vezetői egyúttal Hajdúsámson Képviselőtestületnek is tagjai.

A 12 ezer főt meghaladó lakosságszám, az aktív, kezdeményező és szakmailag felkészült önkormányzat, illetve a számtalan korábbi projekt tapasztalata biztosítja az erőforrások kritikus tömegének rendelkezésre állását.

3. Az akcióterület fejlesztési szükségleteinek és lehetőségeinek elemzése

3.1 Helyzetfeltárás

3.1.1 Térszerkezet specifikumai

Hajdúsámson geopolitikai elhelyezkedése a megyén és az országon belül is perifériális annak ellenére, hogy földrajzi fekvése kedvezőnek mondható a Debrecenhez való közelsége miatt. 2004-ben kapott városi címet, ebből következően sem a település szerkezete, sem a meglévő infrastruktúra, illetve klasszikus kisvárosi funkciók nincsenek jelen teljes mértékben. A település nagy utat tett meg a városi rang megszerzése óta, de jelentős fejlesztésekre van szükség az ideális állapot eléréséig.

Debrecenből, a megyeszékhelytől észak-keletre 13 km-re helyezkedik el, ami előny és hátrány is egyben. Egyrészt érvényesül a nagyváros elszívó ereje, ugyanakkor Hajdúsámson kiegészítő szolgáltatások nyújtására lenne képes a debreceni belső agglomerációs övezeten belül. A városhoz tartozó Sámsonkert és Martinka településrészek pedig Debrecen külső belterületébe ékelődve, a megyeszékhely legszűkebb körzetébe tartoznak, alig néhány kilométerre Debrecen központjától.

Ugyanez a kettősség jelentkezik a településen áthaladó Debrecen-Mátészalka 471-es másodrendű tekintetében is: biztosítja az összeköttetést a megyeszékhellyel és az attól távolabb lévő településekkel, ugyanakkor a jelentős átmenő forgalom miatt a város hatalmas környezeti és zajártalomnak van kitéve és a közlekedés biztonsága is alacsony szintű a főút városi szakaszán. Ezt a problémát előre láthatólag már a közeli jövőben orvosolja a 471-es főút Hajdúsámson elkerülő szakaszának megépítése.

A település infrastrukturális ellátottságáról elmondható, hogy az alapvető műszaki és humáninfrastruktúrával rendelkezik, de a város központját övező bel és külterületeken szükséges a szennyvíz, vezetékes gáz és felszíni vízelvezetés hálózatának jelentős bővítése.

A településrendezési terv előírja az Ipari park fejlesztését, bővítését, mely megfelelő szintű szolgáltatások esetén vonzóerőt jelenthet a Debrecenből kitelepülő vagy újonnan indított vállalkozások számára.

Az 1990 és 2000 között bekövetkezett jelentős (3000 fős) népesség növekedés komoly problémát jelentett a település foglalkoztatási és szociális helyzetét tekintve, mivel az új betelepülők nagy része alacsony iskolázottságú és társadalmi státuszú családokból állt.

3.1.2 Környezeti adottságok

Természeti értékek

A település szerkezetét is lényegileg meghatározó zöldfelületeket egységes rendszerbe kapcsolja össze a településszerkezeti terv. Ennek részét képezik a jelentősebb vízfolyások mentén lévő nagyméretű kertek is, ahol úgynevezett „ökológiai zöldterület” (fásított kertként használható, szennyeződésektől megóvándó lakókertek) kialakítása, megtartása a fő cél. Az Epreskert utcától északra levő üres zöldterületet ma lovaglásra, fogathajtásra hasznosítják alkalomszerűen. A kegyeleti parkok, temetők is fontos elemei a zöldfelületi rendszernek.

Épített környezet

A központban, a Kossuth utcán található a műemlék jellegű, XIX. sz. végén épült református templom. Kertjében 2001-ben emléktáblát állítottak Tóth Bálint lelkesnek, aki fél évszázadig 1841-től 1890-ig szolgált a községben.

Szobrok, emléktáblák

A város központjában, a Szabadság téren több köztéri szobor is található.

A legrégebbi a Világháborús Emlékmű, melynek szoborcsoportja Némethy László alkotása. Az emlékmű eredetileg az I. világháború 273 hajdúsámsoni áldozatának állított emléket, de 1998-ban márványtáblára vésve felkerült rá a II. világháború áldozatainak, 122 elesett sámsoni katonának és 188 elhurcolt zsidó lakosnak névsora is. (2016. évben pályázat keretében az emlékmű tisztítása és felújítása történt.)

Az emlékmű mellett áll a város nagy szülöttjének, Harangi Imrének az emlékfája. A tölgyfát 1936-os berlini olimpiai győzelmének emlékére ültette el a bajnok. A ma 18-20 méter magas fa mellett 2000-ben állítottatott emléktáblát a nevét visel ő helyi sportegyesület.

A Polgármesteri Hivatal melletti parkban áll a „Petőfi fája” című alkotás E. Lakatos Aranka szobrászművész alkotása. A szobrot 1998-ban, az 1848-49-es forradalom és szabadságharc 150. évfordulójának tiszteletére állította az önkormányzat a Hajdúsámson Fejlődéséért Közalapítvány és helyi vállalkozók támogatásával.

A város legújabb szobra a 2002 októberében felavatott 1956-os emlékmű. Szintén a Polgármesteri Hivatal melletti parkban található. Külön érdekesség, hogy avatásával egyidejűleg tartották az „56-os Vitézi Rend” vitézzé avatási szertartását, amikor két sámsoni polgárt is vitézzé fogadott a rend.

3.1.3 Kulturális erőforrások

A városban működő kulturális és közművelődési csoportok, szervezetek

- Ficánka és Pillangó mazzorett csoportok kerámia-korongozó szakkör
- Dínó bábszakkör
- Néptánccsoport
- Muskáti Népdalkör
- Öltögetők Klubja

Kulturális intézmények

- Petőfi Sándor Városi Könyvtár, Közművelődési és Muzeális Intézmény

Hajdúsámson Város Önkormányzata a régi, már funkcióját veszített moziépület teljes felújításával, belső átalakításával a városi könyvtárnak és a helytörténeti múzeumnak otthont adó modern kultúrpalotát varázsolt a település központjába.

- Múzeum

Nemzetközi hírű öntöttvas kályha gyűjteménnyel rendelkezik Bardi János, hajdúsámsoni lakos. Az önkormányzat a gyűjteménynek a könyvtár épületében található múzeumban adott helyet.

Műsorok, rendezvények

A helyi rendezvények, programok szervezését, lebonyolítását leginkább a Petőfi Sándor Városi Könyvtár, Közművelődési és Muzeális Intézmény végzi, de a helyi intézmények, civil szervezetek is részt vállalnak a helyi közösségi élet szervezésében.

3.1.4 Közszolgáltatások

A településen a közszolgáltatások nagy része elérhető. Néhány közszolgáltatás a közeli Debrecenben biztosított. A gyógytestnevelés, a családi napközi, a házi gyermekfelügyelet jelenleg nem elérhető a településen. A gyógytestnevelést kistérségen belül lenne célszerű megoldani.

Köznevelési intézmények:

- Eszterlanc Óvoda

Az Eszterlánc Óvoda országos szinten is nívós, építészeti szempontból a régió egyik legmodernebb óvodája. Az intézmény a város centrumában található. A közel 1 milliárd forintból épült intézmény épülete és felszereltsége megfelel a XXI. századi modern óvodákkal szemben támasztott követelményeknek.

A több udvarrészsel ellátott, parkosított intézményünket nagy örömmel és kíváncsisággal vették birtokukba a gyerekek és a dolgozók egyaránt. A fajtáékokkal felszerelt udvar kiváló lehetőséget biztosít a gyermekek mozgásának fejlesztésére, mozgásigényük kielégítésére.

Egy éve fenntartói költségvetésből sikerült kialakítani egy sósobát, amelyet prevenció célból heti rendszerességgel látogathatnak a gyerekek.

Az intézmény 500 gyermek befogadására alkalmas óvodakomplexum, ahol 20 csoportban folyik az oktató-nevelő munka. Minden csoport nevet választott azzal a céllal, hogy egyéni arculatot alakítson ki, és nem utolsó sorban segítséget nyújtson az intézménybe látogatóknak a tájékozódásban.

•II. Rákóczi Ferenc Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

A II. Rákóczi Ferenc Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola fenntartója a Hit Gyülekezete Egyház. Az intézmény többcélú nevelési - oktatási intézmény, összetett iskola, ahol általános iskolai nevelés-oktatás folyik 8 évfolyamon, valamint az 1999/2000-es tanévtől bekapcsolódtak a 12 évfolyamos alapfokú művészeti oktatásba. 1963-tól lehetőség van az enyhe fokban értelmi sérülteket nevelő-oktató tagozat működtetésére.

A tanulásban akadályozott gyermekek oktatása a gyógypedagógiai tagozaton történik, ahol a tanítás mellett fontos feladatot jelent a gyermekek sajátos egészségügyi, szociális nevelése, a mindennapi életben való eligazodásuk, a társadalomba történő beilleszkedésük segítése. A foglalkozások kis létszámú csoportokban, személyre szabottan, speciálisan felszerelt termekben és fejlesztőszobákban zajlanak.

A művészeti tagozaton, a zenei, képzőművészeti és táncművészeti területeken szaktanárok és művésztanárok által biztosított magas színvonalú képzést az országos minősítő testület 2008-ban kiváló minősítéssel ismerte el. Tehetséges diákjaink rendszeresen bemutatják tudásukat iskolai, országos versenyeken, koncerteken. A nemzeti ünnepek, városnapi rendezvények, alapítványi bálók is elképzelhetetlenek a művészetoktatásban résztvevő gyerekek bemutatkozása nélkül.

A folyamatosan növekvő gyermeklétszám miatt szükségessé vált az iskola bővítése, jelenleg a 2001-ben átadott épületben audiovizuális eszközökkel felszerelt tantermek, szaktanterem, nyelvi laborok, valamint egy többfunkciójú tornacsarnok és tornaterem áll a tanulók rendelkezésére. Az egészséges étkezést az 1000 adagos, modern felszereltségű konyha biztosítja.

A közoktatáshoz kapcsolódó egyéb tevékenységi formák

A Petőfi Sándor Városi Könyvtár, Közművelődési és Muzeális Intézmény programja illeszkedik a gyermek és ifjúsági korosztály igényeihez. Előadások, kiállítások, koncertek nyújtanak élményt a gyermekeknek és tanulóknak.

A hátrányos helyzetű és veszélyeztetett gyermekek miatt jelentős szerepe van a családsegítő és gyermekjóléti szolgálatnak, az óvoda, az iskola szociális jelzőrendszerének.

3.1.5 Társadalmi jellemzők

Hajdúsámson népességszáma – a II. világháború időszakát leszámítva – 1785 óta folyamatosan növekszik. Ez az országos viszonyoknál kedvezőbb helyzetet mutat a népességszám alakulását tekintve, mivel a lakosság nemcsak a természetes szaporodás miatt növeli létszámát, hanem a vándorlási egyenleg pozitívumával a város még ma is meg tudja tartani az évek óta növekvő lakosságszámot. Ezzel a folyamatos lakosságszám emelkedéssel együtt járó társadalmi-gazdasági igények kezelését az önkormányzat már szinte képtelen felvállalni, a megfelel ő infrastruktúrát a növekedés ütemének megfelelően biztosítani.

A foglalkoztatott népességen belül legnagyobb arányt (több mint 60%-ot) a 15-39 éves korosztály képviseli, ami nem egészen esik egybe ennek a korosztálynak a teljes lakosságban elfoglalt arányával, vagyis ez a korosztály foglalkoztatási szempontból kedvezőbb helyzetben van a nála idősebbekkel szemben.

Az iskolai végzettséget figyelembe véve megállapítható, hogy a foglalkoztatottak között nagy súllyal szerepelnek mind az általános iskolát végzettek, mind a szakmunkás végzettségűek (arányuk együttesen 70%), ami a helyi gazdaság fejlődése szempontjából egyáltalán nem kedvező, mert a magasan kvalifikált munkaerőt igénylő vállalkozások alacsony munkahely kínálatának eredményeképpen a közepesen vagy magas fokon képzett munkaerő elvándorlására lehet számítani. A munkanélküliség alakulása a településen kedvezőtlen tendenciát mutat. 2000-2008. között 11,28 és 15,36 % között mozgott, mely az országos átlag minimum kétszerese volt minden évben. Legnagyobb probléma a munkanélküliségen belül, hogy az alacsony iskolai végzettségűek aránya magas, mely nehezíti a munkaerő-piacra történő visszakérülését. Folyamatosan emelkedik a településen azoknak a száma, akik nem rendelkeznek munkajövedelemmel, 2007. és 2008. között 62,3 %-os növekedés volt megfigyelhető. Közöttük általános iskolai végzettsége közel az 50 %-nak nem volt (2008-ban 45,9 %), számuk 2007-2008. között 62,12 %-kal emelkedett. A munkaerő- piaci helyzeten javítana a településen további munkahelyek létesítése új vállalkozások beindulásával, közmunkaprogram, közhasznú foglalkoztatás és közcélú foglalkoztatás kiterjesztésével.

Annak ellenére, hogy a magyar egészségügyi ellátórendszer statisztikai mutatói európai összehasonlításban sem tekinthetők rossznak, a lakosság egészségügyi állapota Európában az egyik legkedvezőtlenebb, ami legszembetűnőbben a férfiak alacsony várható élettartamában mutatkozik meg. Ez részben abból következik, hogy az egészségügyi ellátás mellett számos fontos tényező határozza meg a lakosság egészségügyi állapotát: az életmód, az étkezési szokások, a káros szenvedélyek elterjedtsége, a környezetszennyezésből adódó káros hatások, a fizikai és lelki megterhelés, a megelőző hálózatok kiépítettsége és az egyének egészségtudatossága.

Hajdúsámson lakossága egészségi állapotának bemutatásakor a helyben működő alapellátási szolgáltatások mutatóira támaszkodunk. Ezek az adatok csak részben adnak felvilágosítást az egészségi állapotról, de mindenképpen rávilágítanak a kritikus pontokra.

Mindennapi életünk elképzelhetetlen lenne civil szervezetek nélkül. Alapítványok segítik a gyermekek iskoláját, a kórházak életmentő műszereinek beszerzését, egyesületek védik kedvenc állataink életét, szerveznek közös túrákat, nyugdíjas klubot, táborokat a szenvedélybetegek számára, vagy éppen önkéntesek építik a település járdáját, viszik a gyógyszert a rászorulóknak.

Lehet neves intézmény, vagy egyszerűen a település barátainak köre. Szervezeti formájukhoz hasonlóan tevékenységük is szerteágazó.

Legnagyobb arányt a sportegyesületek képviselik, közülük legjelentősebb a Hajdúsámsoni Technikai Tömegsport és Ifjúsági Szabadidős Egyesület és a Harangi Imre

Sportegyesület. Szintén jelentős a szociális tevékenységgel foglalkozó szervezetek száma.

Az önkormányzat a fejlesztési elképzelések kialakításakor nagy hangsúlyt fektet a civil szervezetek véleményének és kezdeményezéseinek megismerésére, erre fórumokat, konzultációkat szervez és minden esetben, ahol ez releváns, bevonja a szervezeteket a fejlesztési projektekbe.

3.1.6 Gazdasági jellemzők

Hajdúsámsonban az országos folyamatokhoz hasonlóan az 1990-es évektől dinamikusan növekedni kezdett a gazdasági szervezetek száma, és alapvetően megváltozott a tulajdonosi, gazdálkodási forma szerinti összetétel.

A gazdaság fejlődésének fontos eleme a gazdaság ágazati szerkezete, illetve átrendeződésének iránya. Az elmúlt két évtizedben megfigyelhető a terciarizálódás, amely különösen a kereskedelem, a gazdasági szolgáltatások területén tevékenykedő vállalkozások számának növekedését eredményezte. A két gazdasági ág előretörése egyrészt a fogyasztók igényének a megváltozása, másrészt a megváltozott gazdasági igények miatt következett be. Ennek következtében rajzolódott ki a vállalkozások jelenlegi ágazati szerkezete.

A település gazdasági szerkezetében mindhárom szektor jelen van:

Az ipar tevékenysége igazodik a környezeti adottságokhoz: élelmiszer és feldolgozás, építőanyag és épületelem gyártás, alkatrész beszállítás. Területi elhelyezése megfelelő, környezeti hatása nem zavaró.

A mezőgazdaság is igazodik a természeti, táji adottságokhoz, amennyiben nem kizárólagos a külterjes szántóművelés, hanem mellette jelentős tényező az erdő- és kertgazdálkodás, az intenzív gondozást igénylő speciális növények termesztése (pl.: dohány, stb.), illetve az állattenyésztés (hobbi, kereskedelmi és speciális vonatkozásokban is).

Szolgáltató szektor létrejöttét és fejlődését a települési nagyságrend, a térségi helyzet és a társadalmi strukturáltság is indukálta.

A működő vállalkozások között meghatározó a kereskedelemben tevékenykedő vállalkozások száma, az építőiparban és az ingatlanügyekben, gazdasági szolgáltatásokban tevékenykedő társaságok száma.

Hajdúsámson alapvetően mezőgazdasági település. A mezőgazdaság történelmi hagyományaiból fakadóan, meglehetősen jelentős szerepet tölt be a település gazdasági életében, kihasználatlan potenciálja esélyt adna a magasabb színvonalú tájgazdálkodásra, a helyben való boldogulás távlatos megteremtésére. Jelentős hagyományai vannak a kertkultúrának, valamint az állattartásnak. Jelenleg elsősorban juh-, szarvasmarha-, liba- és sertésenyésztéssel foglalkoznak a földtulajdonosok.

3.2 A HKFS-t érintő tervi előzmények, programok, szolgáltatások

A stratégiához illeszkedő programok és projektek sikere szempontjából fontos szerepe van annak, hogy a nemzetközi, nemzeti és megyei szintű fejlesztési programok, valamint Hajdúsámson városi szintű programok tartalmi elemi egymással összhangban valósuljanak meg.

A 2014-2020-as időszakban a Területfejlesztési Operatív Program keretében megjelenő pályázati kiírások közül az alábbiakban felsoroltak tartalmazznak a HFS-ben tervezetthez hasonló célokat, prioritásokat:

TOP-1.1.3-15 Helyi gazdaság-fejlesztés

Ezen a projekten belül – 40 M Ft-ból – az önkormányzat a Hadházi úton lévő Foglalkoztatási Központ területén szeretne a meglévő épülethez kapcsolódó 120-130 m²-es raktár épületet felépíttetni, illetve a meglévő épület kb. 100 m²-es részén energetikai felújítást végezni (homlokzati hőszigetelés, nyílászáró csere és padlásfödém szigetelés).

TOP-2.1.2-15 Zöldváros kialakítása

A pályázat keretein belül a Malom utca, és Jókai utca egy-egy szakaszának szilárd útburkolattal történő ellátása valósul meg, melynek célja, hogy a pályázat keretein belül megvalósuló Piac megközelítését elősegítse, illetve a már meglévő utakat tehermentesítse. A meglévő Piac ingatlanán Piac csarnok kerülne megépítésre a szükséges parkolók kialakításával. A pályázat kritériumainak megfelelően, szükséges zöld felületek, parkok kialakítása is.

TOP-2.1.3-15 Települési környezetvédelmi infrastruktúra-fejlesztések

A pályázat keretein belül a 4-es vízgyűjtő kerül kiépítésre. A belvíz által okozott károk csökkentése, illetve megelőzése a cél. A településen korábbi években (2006) történt nagy mennyiségű belvíz okozta károk rávilágítottak már a helyzet súlyosságára, az újbóli káresemény bekövetkezését megelőzendő beruházásként is lehet tekinteni a pályázatra, amit pályázati forrásból tud megvalósítani az Önkormányzat.

TOP-4.1.1-15 Egészségügyi alapellátás infrastrukturális fejlesztése

A pályázat eredményeként egy új háziiorvosi és házi gyermekorvosi rendelő, valamint védőnői tanácsadó alapellátásnak helyt adó épület jön létre.

TOP-4.2.1-15 Szociális alapszolgáltatások infrastruktúrájának bővítése, fejlesztése

A pályázat keretein belül a Nyíradonyi Szociális és Gyermekjóléti Szolgáltatási Központ Gyermekjóléti Szolgálat Hajdúsámsoni Területi Irodája kerül áthelyezésre a Rákóczi út 9 sz. alatti ingatlanra a meglévő épület bővítésével.

TOP-5.2.1-15 A társadalmi együttműködés erősítését szolgáló helyi szintű komplex programok

Célja a szegregációval veszélyeztetett területek, integrálása, és a társadalom aktív részétől leszakadó személyek vissza integrálása, lehetőség biztosítása, a felzárkóztatásra. A tevékenységek eredményeként a hátrányos helyzetű emberek életlehetőségei javulnak, elérhetővé válnak a foglalkoztatást, társadalmi integrációt, közösségfejlesztést, oktatást, iskolai felzárkózást, családsegítést, gyermekjóléti szolgáltatást, életvezetési tanácsadást, egyéni fejlesztést és szociális munkát biztosító programok 40 M Ft értékben.

TOP-1.4.1-15 A foglalkoztatás és az életminőség javítása családbarát, munkába állást segítő intézmények, közszolgáltatások fejlesztésével

A pályázat eredményeként a bölcsőde udvarában elhelyezhető gyerekjátékok, és árnyékoló ponyva kialakítására kerülhet sor. A stratégia tervezésekor a munkaszervezet nagy figyelmet fordított arra, hogy a stratégia műveletei, beavatkozási területei a fenti Operatív Programokban szereplő tervezett tevékenységeket ne duplikálják, hanem azokat kiegészítsék.

A fent felsorolt benyújtott fejlesztéseket figyelembe vettük a HFS elkészítésekor, így keresztfinanszírozás vagy duplikátum nem fordulhat elő, viszont a szinergiák maximális kihasználását céloztuk meg.

Illeszkedés a Településfejlesztési Konceptióhoz

Hajdúsámson Város Önkormányzatának Képviselő-testülete 2015-ben aktualizálta a településfejlesztési koncepciót.

A koncepció fő célkitűzései:

- térségi kapcsolatok erősítése,
- infrastruktúra fejlesztés,
- városi szerepkör erősítése,
- gazdaság fejlesztése, foglalkoztatottság növelése,
- természeti és építészeti környezet fejlesztése és védelme,
- környezetvédelem erősítése,
- esélyegyenlőség biztosítása,
- városirányítás eredményesebbé tétele.

A helyi esélyegyenlőségi programmal való összhang

Hajdúsámson Város Önkormányzata 2013-ban fogadta el a város Helyi Esélyegyenlőségi Programját, ami 2015-ben felülvizsgálatra és aktualizálásra került.

A 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésének előírása értelmében a HEP célcsoportjai a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok, különösen a:

- mélyszegénységben élők,
- romák,
- gyermekek,
- nők,
- idősek és
- fogyatékkal élők.

Ezen célok figyelembevételével készült el az Integrált Településfejlesztési Stratégia is, mely teljes mértékben figyelembe veszi az Esélyegyenlőségi Program célkitűzéseit. Az ITS keretében az esélyegyenlőségi területről külön fejezet szól a település anti-szegregációs programjáról.

Illeszkedés a város gazdasági programjához

A Programban meghatározott átfogó cél: Fenntartható, versenyképes növekedés

Specifikus célok:

1. Élhetőbb város, harmonikus környezet
2. Versenyképes emberek, versenyképes cégek.

A gazdasági program tehát az ITS-hez igazodva egy olyan Hajdúsámsont kíván kialakítani, amelyben jó és biztonságos élni, megélni.

Ez egyszerre jelenti a körülmények javítását, a lehetőségek tágítását, és az értékek megőrzését, a város felkészítését egy jobb jövőre.

Illeszkedés Hajdú-Bihar Megye Területfejlesztési Konceptiójához

Hajdú-Bihar megye 2013-ban elfogadott Területfejlesztési Konceptiója 3 átfogó és 7 stratégiai célt jelöl ki.

Az átfogó célok között szerepel:

1. Hajdú-Bihar megye természeti adottságaira, hagyományaira és kutatási potenciáljára alapozott gazdaságfejlesztés, mely növeli a foglalkoztatást és erősíti a megye kelet-magyarországi innovációs központ funkcióját.
2. A szegénység és társadalmi kirekesztés csökkentéséhez, valamint a munkaképekorú lakosság piacképes képzettségi szintjének növeléséhez szüksége szolgáltatási, népegészségügyi és közigazgatási funkciók erősítése.
3. Hatékony víz- és energiagazdálkodás, valamint a fenntartható környezetgazdálkodás feltételeinek megteremtése és fejlesztése a Tiszántúlon az éghajlat- és klímaváltozás negatív hatásainak csökkentésére.

Az stratégia célrendszere kapcsolódik a megyei koncepció átfogó és stratégiai céljaihoz.

Illeszkedés az Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepcióhoz (OFTK)

Az Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepciót az 1/2014. (I.3.) számú határozatával hagyta jóvá az Országgyűlés. A dokumentum négy hosszú távú – 2030-ig szóló – átfogó fejlesztési célt és ezek elérése érdekében tizenhárom specifikus célt, köztük hét szakpolitikai és hat területi célt fogalmaz meg:

- a) Szakpolitikai célok:
 - 1) Versenyképes, innovatív gazdaság
 - 2) Életképes vidék, egészséges élelmiszertermelés és ellátás, az élelmiszer-feldolgozóipar fejlesztése
 - 3) Gyógyító Magyarország, egészséges társadalom, egészség- és sportgazdaság
 - 4) Kreatív tudástársadalom, piacképes készségek, K+F+ I
 - 5) Értéktudatos és szolidáris öngondoskodó társadalom
 - 6) Jó állam, szolgáltató állam és biztonság
 - 7) Stratégiai erőforrások megőrzése, fenntartható használata, környezetünk védelme
- b) Területi célok:
 - 1) Az ország makro-regionális szerepének erősítése
 - 2) A többközpontú térszerkezetet biztosító városhálózat
 - 3) Vidéki térségek népességeltartó képességének növelése
 - 4) Kiemelkedő táji értékű térségek fejlesztése
 - 5) Területi különbségek csökkentése, térségi felzárkóztatás és gazdaságösztönzés elősegítése
 - 6) Összekapcsolt terek: az elérhetőség és mobilitás biztosítása

3.3 SWOT analízis

A SWOT elemzés kialakítása során figyelembe vettünk korábbi stratégiákban és egyéb tervezési dokumentumokban megtalálható információkat, a lakosságtól érkező visszajelzéseket, illetve a stratégiaalkotás során levezetett workshopok és fókuszcsoportos megbeszélések, valamint interjúk tanulságait. A jelen stratégia szempontjából lényeges erősségek, gyengeségek, lehetőségek és veszélyek áttekintése a workshopok egyik fókuszpontját képezte.

A SWOT elemzés során azonosított erősségek, gyengeségek, lehetőségek és veszélyek alapján az alábbi mátrix segítségével stratégiai szempontból négyféle kimenetet, négy különböző stratégiai hozzáállást reprezentáló célokat, támogatandó fejlesztési területeket tudunk definiálni:

Terület	Erősségek	Gyengeségek
---------	-----------	-------------

Terület	Erősségek	Gyengeségek
Gazdasági jellemzők	- A településen működő kisvállalkozások száma magas - Ipari park megléte - Debrecen város közelsége - Kieépült közlekedési hálózat és szolgáltatási infrastruktúra - Együttműködő és támogató önkormányzat	- Az önkormányzati tulajdonú területek aránya rendkívül alacsony, az ipari park nehezen bővíthető - Gazdasági és pénzügyi szolgáltatások mértéke és színvonala alacsony - Nincs kapcsolat a közelben lévő K+F tevékenységet folytató szervezetekkel - A tőkeszegény kisvállalkozások túlsúlya tapasztalható - A potenciális munkavállalók képzettségének alacsony szintje - Nincs a turizmus elindulását támogató megfelelő mennyiségű vonzerő és infrastruktúra - Minőségi turizmus feltételei hiányosak, gyakorlatilag nincs a településen idegenforgalom - Az országos és nemzetközi főútvonalak és vasúti főútvonalak a települést elkerülik - Jelenleg a forgalmas, környezetterhelő és balesetveszélyes 471-es főút egyben a város főutcája
Társadalmi jellemzők	- A település lakosságszáma az elmúlt években jelentősen megnövekedett. - A fiatal korosztály aránya az országos átlag felett van - Az óvodai, általános iskolai ellátás a városon belül megoldott és folyamatosan bővül - Debrecen közelsége miatt nagyszámú képzési lehetőség kínálkozik - Megújuló társadalomszerkezet – változásorientált helyi közösség - A helyi közösségben magas a sporttevékenységben résztvevők aránya - Erős gasztronómiai hagyományok, hagyományörzés - Magas látogatottságú hagyományos helyi közösségi programok	- A lakosok között sok a hátrányos helyzetű - Alacsony a lakosság iskolai végzettsége - Magas a településen a munkanélküliségi ráta - A lakosság közösségi élete alacsonyan szervezett - A civil társadalom gyengén fejlett - A betelepülők és a helyi lakosok eltérő szocio-demográfiai jellemzőkkel bírnak - Többfunkciós közösségi terek hiánya - Nagyszámú motiválatlan fiatal - Kevés korosztály-specifikus (fiatalokat, családokat vagy időseket) célzó program - Rossz anyagi helyzetben lévő lakosság - A településrészek izoláltsága és eltérő fejlettsége - Alacsony fokú az információáramlás a helyi szereplők között - Elégtelen humán-infrastruktúra - Alacsony helyi kezdeményezőkészség
Környezeti jellemzők	- A település közel fekszik a régió központjához - Megújuló épített környezet - Javul az utak állapota - Egyre több burkolt út, járda, kerékpárút épül - Természetvédelmi területek közelsége	- A településrészek közötti távolságok nagyok - Az egyes településrészek eltérő infrastrukturális fejlettségűek - A természetvédelmi területek közelsége bizonyos fejlesztéseket negatívan befolyásol
Terület	Lehetőségek	Veszélyek
Gazdasági jellemzők	- Kistérségi együttműködés és feladatmegosztás erősítése - Kapcsolódási pontok azonosítása és kiépítése a Debreceni fejlesztési pólushoz - Intenzív városmarketing tevékenység megvalósítása - Az ipari vállalkozások fejlődéséhez szükséges K+F-es képzési kapacitás a térség közelében rendelkezésre áll - Logisztikai szerepkör fejlesztésének lehetősége - Nemzetközi kapcsolatok fejlesztése - A határmenti együttműködési lehetőségek feltárása, kihasználása - A turizmus helyi vonzerőinek, termékeinek azonosítása, fejlesztése és kommunikációja - A keletkező igényeknek megfelelő infrastruktúra fejlesztése	- A betelepülő vállalkozások száma csökken az elmaradó fejlesztések miatt - Érvényesül a régióközpont elszívó hatása - Befektetések elmaradása - Mezőgazdasági termékek értékesítési nehézségei növekszenek - A mezőgazdasági termékek feldolgozottsága alacsony szinten állandósul - Képzett munkaerő elvándorlása - Az országos átlagnál alacsonyabb K+F potenciál
Társadalmi	- A helyi civil társadalom bevonása a lokális	- Társadalmi feszültségek kiéleződése, a szolidaritás

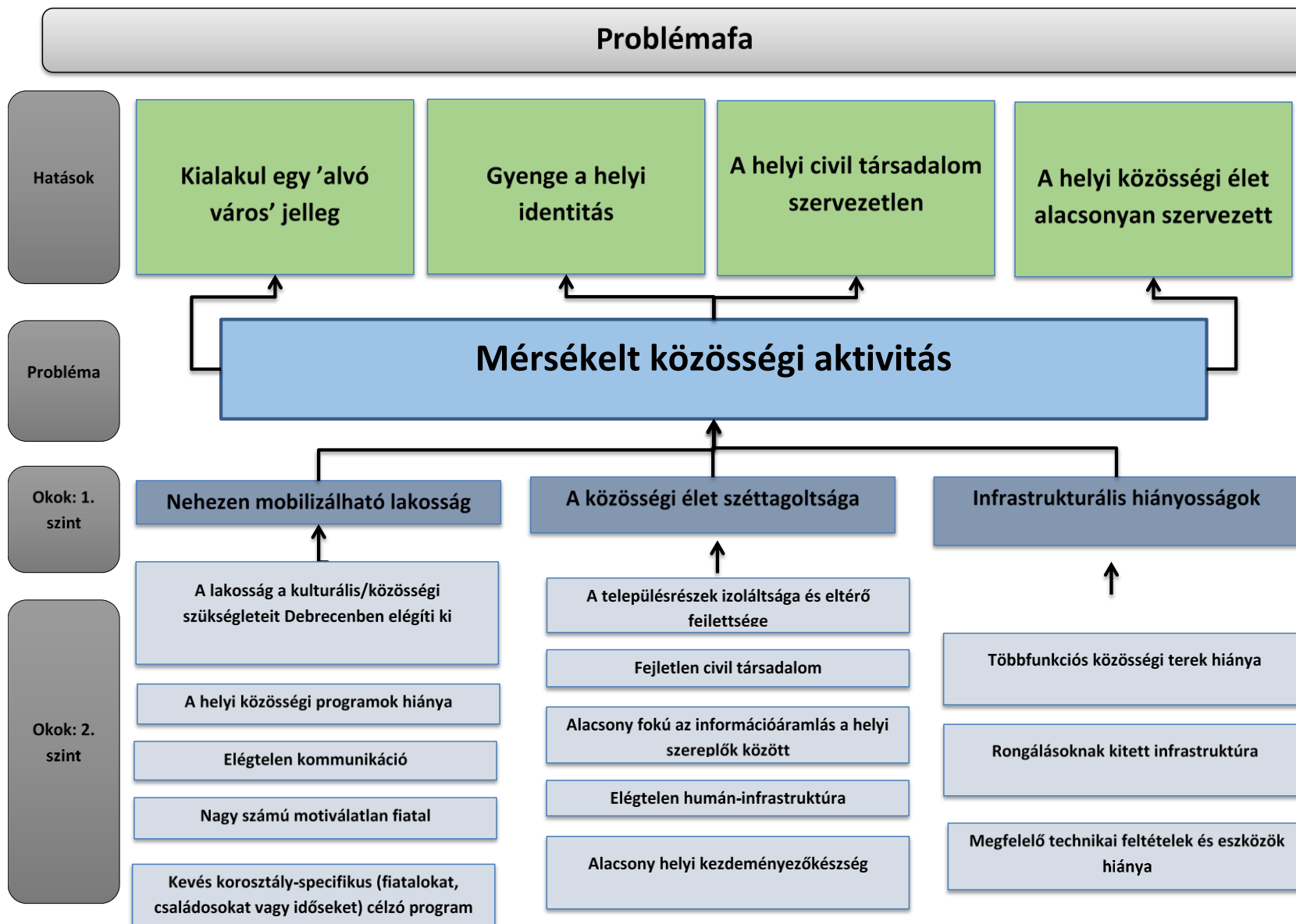
Terület	Erősségek	Gyengeségek
jellemzők	fejlesztésekbe – új erőforrások feltárása - Községi kezdeményezésekre épülő fejlesztések elindítása - A lakosságszám további növekedése - Képzett munkaerő biztosítása a helyi vállalkozásoknak - A helyi identitás erősítése, a helyi közösségek nagyobb integrációja révén	hiánya a településen belül - A leszakadó rétegek arányának növekedése - A munkanélküliségi mutatók jelenlegi szinten stagnálása vagy romlása - Képzettségi mutatók stagnálása vagy romlása - A lakosság egészségi állapotának a romlása - Nem növekszik a vállalkozói és civil szféra kultúrát támogató hajlandósága, tevékenysége - Csökkennek az állami források a kulturális/községi tevékenységek támogatására
Környezeti jellemzők	- A 471-es számú főút várost elkerülő szakaszának megépítése - A városrészek közötti közlekedés fejlesztése - Községi terek kialakítása - Szabadtéri községi területek fejlesztése - Funkció nélkül maradt ingatlanok községi hasznosítása	- Városrészek (főleg a külterületek) közötti községi közlekedés megoldatlan marad - A községi terek kihasználatlanok maradnak - A községi terek rongálása folytatódik

A SWOT-mátrix segítségével az alábbi stratégiákat határoztuk meg:

	BELSŐ ERŐSSÉGEK	BELSŐ GYENGESÉGEK
KÜLSŐ LEHETŐSÉGEK	Offenzív stratégiák - A növekvő helyi lakosság integrációja a közösségi programok segítségével - A helyi fiatalokat célzó fejlesztések indítása - A sporttevékenység közösségi erejének kiaknázása	Fejlesztő stratégiák - A helyi civil szektor kapacitásainak bővítése - A közösségi infrastruktúra kiépítése - A településrészek, a szektorok és a szervezetek közötti kommunikáció fejlesztése - Szervezeti együttműködések kialakítása
KÜLSŐ VESZÉLYEK	Védekező stratégiák - A helyi fiatalok képzése - A helyi lakosság egészségtudatosságának javítása - A helyi roma lakosság mobilizációja a közösségi programok segítségével az integráció érdekében	Elkerülő stratégiák - Az összes településrész közösségi életének fejlesztése - A közösségi terek és programok mindenki számára elérhetővé tétele - A közösségi programkínálat bővítésével Debrecen elszívó hatásának mérséklése - Gazdaságosabban fenntartható közösségi infrastruktúra kialakítása

Stratégia tervezési módszertanunkban fontosnak tartottuk az erősségek, lehetőségek kiaknázását, a veszélyek kezelését, illetve a gyengeségek feloldását, külön hangsúllyal vettük figyelembe azt, hogy a támogatási igény alapvető indokál az szolgál, hogy a tervezett beavatkozás olyan problémákat old fel, amelyeket más módon nem lehet.

Mivel a releváns problémák teljes körű megértésével, illetve a közöttük meglévő ok-okozati kapcsolatok feltárásával lehetséges valódi megoldást biztosító beavatkozásokat tervezni, így a tervezési folyamat egyik fontos eszközeként elkészítettük a HKFS szempontjából leginkább relevánsnak értékelt problémákat tartalmazó problémafát.

3.4 Fejlesztési szükségletek azonosítása

A fejlesztési szükségletek azonosítása a helyzetelemzés és a SWOT eredményei figyelembe véve történt meg. Ezek bemutatása, és a hozzájuk kapcsolódó tervezett intézkedések, beavatkozások a SWOT-ban azonosított stratégiákkal összhangban alább kerülnek bemutatásra:

A betelepülő lakosság nem vesz részt a település közösségi életében: A Debrecenből egyre növekvő számban Hajdúsámson különböző részeire kiköltöző lakosság nem vesz részt a település közösségi életében. Kulturális és közösségi igényeit Debrecenben elégíti ki.
Hiányoznak a helyi fiatalokat célzó fejlesztések: A településen egyébként az országos átlagnál magasabb számban jelenlévő fiatalok számára sem közösségi tevékenységek szervezésére alkalmas színtér, sem direkt fiatalokra fókuszáló programok nem állnak rendelkezésre.
A helyben legtöbb embert megmozgató sporttevékenységek infrastruktúrája elégtelen: A településen jelenleg a legnagyobb réteget megmozgató közösségi tevékenységek a sporthoz kapcsolódnak, azonban ezek megfelelő színvonalú, biztonságos szervezéséhez nem áll rendelkezésre infrastruktúra.
A lakosság széles rétegeinek érdeklődésére számot tartó gasztronómiai hagyományőrzés infrastrukturális háttere elégtelen: Az ilyen jellegű programok (tradicionális ételek elkészítésének oktatása, gasztronómiához kapcsolódó közösségi programok szervezése) magas minőségű megszervezéséhez megfelelően kialakított rendezvényhelyszín szükséges.
A helyi civil szektor fejletlen: A településen összehangolatlanul, szigetszerűen működnek a civil szervezetek, általában egy-egy szűk kör önkéntes munkájának köszönhetően. Működésük (humán, infrastrukturális) komoly hiányosságokat mutat.
Nem állnak rendelkezésre közösségi terek: A településen nincs olyan többfunkciós közösségi tér, mely képes lenne befogadni a különböző korosztályok rendszeres közösségi aktivitását, így bevonva őket a település közösségi életébe.
A településrészek, és a különböző szektorban (önkormányzati, vállalkozói, civil) tevékenykedő szervezetek közti kommunikáció elégtelen: Nincsenek konszenzuálisan kialakított, rendszeresen használt, hatékony kommunikációs csatornák a közösségi élet különböző szereplői között.
A helyi fiatalok közösségi aktivitása alacsony: A településen nagy számban jelenlévő fiatalok kevéssé vesznek részt a helyi közösségi életben.
A helyi lakosság egészségtudatosságának szintje alacsony: A helyi lakosság számára nem állnak rendelkezésre megfelelő mennyiségben és minőségben egészségfejlesztő, felvilágosító és tájékoztató rendezvények, programok.
A helyi roma lakosság nem integrált: A település lakosságának mintegy 30%-át kitevő romák alig vesznek részt a település közösségi életében.
A lakosság nem egésze számára elérhetőek sok esetben a programok: Piaci alapon (belépőjegy) szervezet közösségi programokon való részvételt a település sok lakója nem engedheti meg magának, vagy a távolságok és megközelíthetőségek miatt képtelen a rendezvény helyszínén megjelenni, így kiszorul a közösségi életből.
Nincsenek változatos helyi programok: A Debrecenben elérhető kulturális és közösségi programok töredéke sem elérhető helyben a településen.

4. A stratégia jövőképe

Hajdúsámson egy fejlett infrastruktúrával és egy ezekre ráépülő minden korosztály igényét kiszolgáló közösségi programkínálattal rendelkező település, ahol a helyi lakosság integráns része a város életének és büszkén vállalja identitását.

A stratégia átfogó célja a helyi társadalom integrációjának javítása és egy aktív és minőségi közösségi és kulturális élet megteremtése a településen.

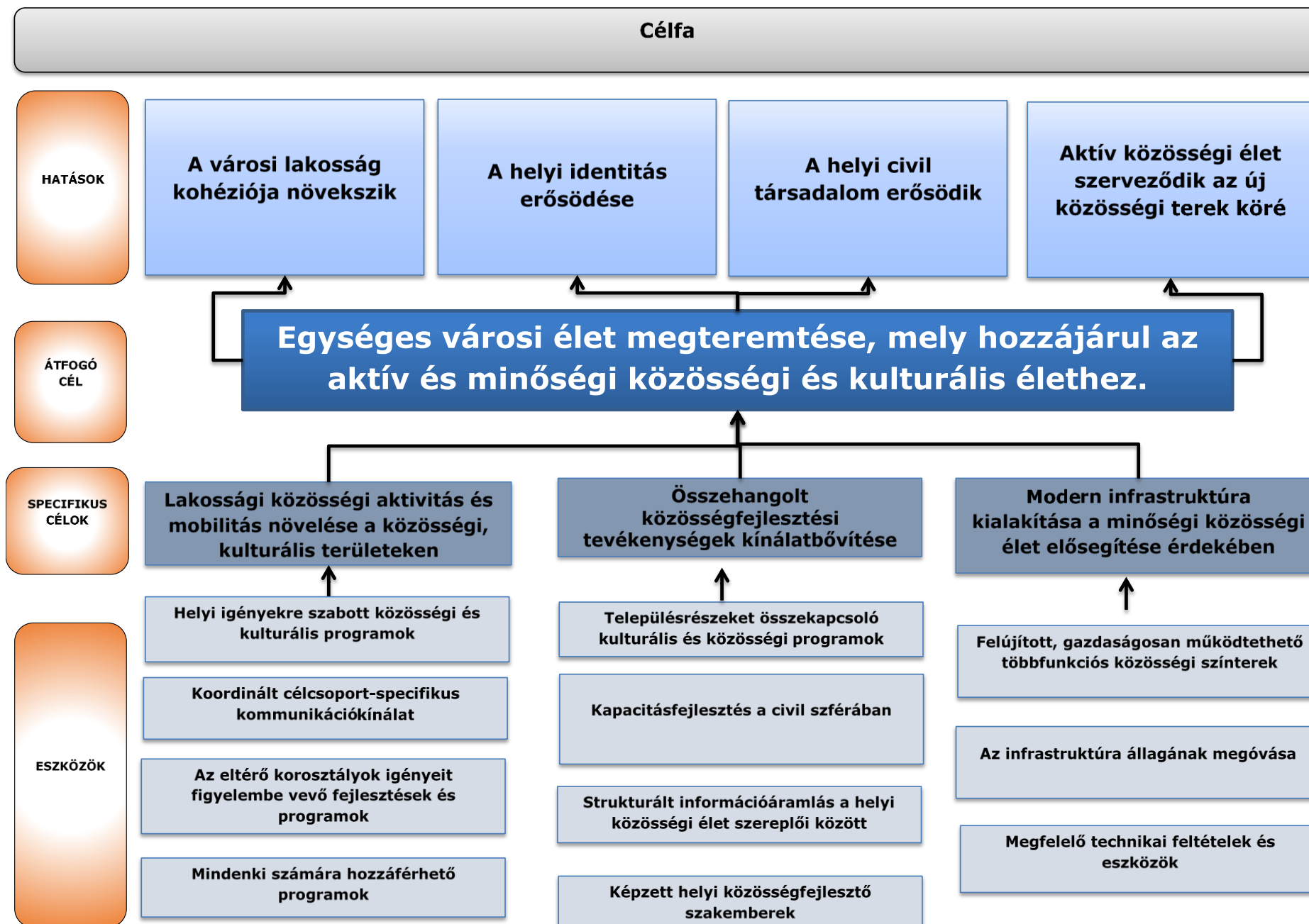
Középtávon a műveletek révén elsődlegesen befogadó közösségi terek és egy integratív program és szolgáltatáskínálat létrehozása a cél.

A stratégiában meghatározott további, specifikus célok:

- a) Lakossági közösségi aktivitás és mobilitás növelése a közösségi, kulturális területeken
- b) Összehangolt közösségfejlesztési tevékenységek kínálatbővítése
- c) Modern infrastruktúra kialakítása a minőségi közösségi élet elősegítése érdekében

5. A stratégia célhierarchiája

A tervezés során feltárt problémák hierarchikus besorolása (problémafa) alapján beazonosításra került, hogy a releváns területeken milyen főbb beavatkozási pontokon kell változásokat eszközölni. A problémáival összhangban, így valós nehézségekre reagálva kerültek meghatározásra a célok (figyelembe véve időütemezés mátrix alapján kialakult sorrendiséget), amelyeket az alábbi ábrán mutatunk be

A stratégia a feltárt problémáknak megfelelően a magas szintű közösségi aktivitás elérését mint fő célt három specifikus cél elérésével kívánja biztosítani (ezek még további részcélokra bonthatóak, lásd lenti ábra). A célok, illetve a hozzájuk rendelhető indikátorok megfeleltethetősége a SMART-kritériumrendszernek az alábbi táblázatban kerül bemutatásra.

Lakossági közösségi aktivitás és mobilitás növelése a közösségi, kulturális területeken

A lakosságnak a projekt során létrejövő, számszerűsíthető közösségi tevékenységekbe történő bevonása a projekt befejezéséig a közösségi életet érintő feltárt problémák megoldása érdekében

Összehangolt közösségfejlesztési tevékenységek kínálatbővítése

A közösségi és kulturális élet jól beazonosítható szervezőinek képzése, együttműködésük koordinációja, formalizált információáramlási csatornáinak létrejötte, továbbá a közösségi élet szereplőinek a lakosság felé irányuló kommunikációjának támogatása a projekt befejezéséig a közösségi életet érintő feltárt problémák megoldása érdekében.

Modern infrastruktúra kialakítása a minőségi közösségi élet elősegítése érdekében

Modern, gazdaságosan működtethető és jól kihasznált infrastruktúra és eszközpark létrehozása és fejlesztése a projekt befejezéséig a közösségi életet érintő feltárt problémák megoldása érdekében.

Az egyes műveletek az alábbi módon kapcsolódnak a fent leírt célokhöz:

Specifikus célok	Kapcsolódó műveletek
Lakossági közösségi aktivitás és mobilitás növelése a közösségi, kulturális területeken	Lakossági közösségi aktivitás és mobilitás növelése a közösségi, kulturális területeken Újjonnan létrejövő rendezvénytérhez kapcsolódó programszervezés
Összehangolt közösségfejlesztési tevékenységek kínálatbővítése	Összehangolt közösségfejlesztési tevékenységek kínálatbővítése
Modern infrastruktúra kialakítása a minőségi közösségi élet elősegítése érdekében	Szabadtéri rendezvénytér kialakítása Felnőtt kondipark Modern infrastruktúra kialakítása a minőségi közösségi élet elősegítése érdekében

5.1 Indikátorok

5.1.1 Program- és prioritásspecifikus kimeneti- és eredmény indikátorok

Azonosító ¹	Mutató	Me.	Bázisérték (2016)	Célérték (2018.10.31)	Célérték (2023)
PO16	Közösségi szinten irányított városi helyi fejlesztési stratégiával érintett települések lakosságszáma	fő	12961	12961	12961
PO23	A kormányzati, önkormányzati, ill. társadalmi partnerek vagy nem önkormányzati szervezetek által a HFS keretében tervezett és végrehajtott programok száma	db	0	20	40
PR23	Intézmények száma, amelyekben nőtt a látogatottság a program előtti időszakhoz képest	db	0	0	2
PR15	A HFS végrehajtás keretében megújított közösségi tereket rendszeresen igénybe vevő lakosság aránya	%	0	10	15
PR16	A közösségi, szabadidős, közszolgáltatást nyújtó terekkel és létesítményekkel való lakossági elégedettség	pont-érték	0	60	60
CO38	Városfejlesztés: Városi területeken létrehozott vagy helyreállított nyitott terek	m ²	0	1000	1000
CO39	Városfejlesztés: Városi területeken épített vagy renovált köz- vagy kereskedelmi épületek	m ²	0	50	50

¹ A P016, PO23, PR23 az ESZA; míg a PR15, PR16, CO38 és CO39 az ERFA-ból finanszírozott elemekre vonatkozik

5.1.2 A specifikus célokhoz tartozó eredménymutatók

Specifikus cél	Mutató	Me.	Bázisérték (2016)	Célérték (2018.10.31)	Célérték (2023)
Lakossági közösségi aktivitás és mobilitás növelése a közösségi, kulturális területeken	A közösségi programokba bevont lakosok száma	fő	0	100	1500
	Megvalósított közösségi programok száma	db.	0	20	40
Összehangolt közösségfejlesztési tevékenységek kínálatbővítése	Együttműködési megállapodások száma	db.	0	10	15
	Szervezeti egyeztető fórumok	db.	0	5	10
Modern infrastruktúra kialakítása a minőségi közösségi élet elősegítése érdekében	Létrejövő új közösségi terek	db.	0	1	4

6. Cselekvési terv

6.1 A beavatkozási területek/műveletek leírása

A beavatkozási terület/művelet sorszáma	1
A beavatkozási terület/művelet megnevezése	KULCSPROJEKT: Szabadtéri rendezvénytér kialakítása az epreskert utcai rendezvénytéren
Indoklás, alátámasztás:	A településen jelenleg szabadtéri közösségi programok szervezésére alkalmas megfelelő infrastruktúrával bíró tér nincs. Az Epreskert utcai rendezvénytér jól megközelíthető, hagyományos helyszíne volt korábban szabadtéri közösségi programoknak. A tervezett nagy befogadóképességű, szabadtéri rendezvénytér hozzájárul a városrészek összekapcsolásához.
Specifikus cél:	Modern infrastruktúra kialakítása a minőségi közösségi élet elősegítése érdekében
A helyi felhívások, támogatható tevékenységek meghatározása	Térrendezés Szabadtéri színpad kialakítása Infrastruktúra kiépítése (áram, víz, gáz), Öltöző és közösségi terem építése, Közösségi főzőhelyek kialakítása
Kiegészítő jelleg, lehatárolás	Nincs jelenleg meglévő kültéri helyszín, amely képes betölteni a kívánt többcélú közösségi tér funkcióját, így más programmal

	átfedésben nincs.
A művelet / helyi felhívás célcsoportja	helyi közösség
A kiválasztási kritériumok, alapelvek	nem releváns
Tervezett forrás (ESZA/ERFA)	ERFA, 60 000 000 Ft
A megvalósítás tervezett időintervalluma	2020-2021

A beavatkozási terület/művelet sorszáma	2
A beavatkozási terület/művelet megnevezése	Újonnan létrejövő rendezvénytérhez kapcsolódó programszervezés az Epreskert utcai rendezvénytéren
Indoklás, alátámasztás:	A helyi közösségi életben kiemelt szerepet töltenek majd be az új közösségi tér által szervezett és befogadott rendezvények. Ezek a programok mozgósítják a legtöbb helyi lakost, az igény rájuk magas. A nagy befogadóképességű nyílt tér lehetőséget nyújt a településen aktív civil szervezeteknek, hogy szélesebb rétegek érdeklődésére számot tartó rendezvényeket, programokat kínáljanak a helyi lakosságnak.
Specifikus cél:	Lakossági közösségi aktivitás és mobilitás növelése a közösségi, kulturális területeken
A helyi felhívások, támogatható tevékenységek meghatározása	Nagylétszámú városi rendezvények szervezése Lokális nemzetiségi programok Főzőversenyek Közösségi fesztiválok és versenyek.
Kiegészítő jelleg, lehatárolás	Az új közösségi helyszínre szervezett programok elkülönülnek a többi művelettől, elsődlegesen nagy létszámú szabadtéri rendezvények szervezését célozzák. Az ide tervezett programok összhangban vannak a más településrészek rendezvényeivel.
A művelet / helyi felhívás célcsoportja	helyi közösség
A kiválasztási kritériumok, alapelvek	nem releváns
Tervezett forrás (ESZA/ERFA)	ESZA: 5 000 000 Ft
A megvalósítás tervezett időintervalluma	2020. 06. -2021. 12.

A beavatkozási terület/művelet	3
--------------------------------	---

sorszám	
A beavatkozási terület/művelet megnevezése	Közösségi egészségfejlesztő térbútorok kihelyezése (felnőtt kondipark létrehozása)
Indoklás, alátámasztás:	A településen jelenleg nincsenek közösségi egészségfejlesztő térbútorok, azonban az igényfelmérésben jelentős kereslet mutatkozott az ilyeneket tartalmazó parkok kialakítására. A beruházást indokolja továbbá annak közösségépítő jellege és az egészségmegőrzésben betöltött szerepe.
Specifikus cél:	Modern infrastruktúra kialakítása a minőségi közösségi élet elősegítése érdekében
A helyi felhívások, támogatható tevékenységek meghatározása	Felnőtt kondiparkok létrehozása, egészségfejlesztő térbútorok kihelyezése, területrendezés
Kiegészítő jelleg, lehatárolás	A művelet közvetlenül kapcsolódik az egészség-megőrzési célhoz, szinergiákat mutat egyéb közösségi térfejlesztési műveletekkel.
A művelet / helyi felhívás célcsoportja	helyi lakosság
A kiválasztási kritériumok, alapelvek	Igénylő szervezet rendelkezik a megvalósításhoz szükséges szervezeti és személyi kapacitással, tapasztalattal
Tervezett forrás (ESZA/ERFA)	ERFA: 3 000 000 Ft
A megvalósítás tervezett időintervalluma	2019.08 – 2019.12

A beavatkozási terület/művelet sorszáma	4
A beavatkozási terület/művelet megnevezése	Modern infrastruktúra kialakítása a minőségi közösségi élet elősegítése érdekében
Indoklás, alátámasztás:	A területen jelenleg nem létezik olyan tér, ami lehetővé teszi lokális szabadtéri közösségi programok szervezését. A szabadtéri közösségi színpad kialakítása, a közösségi/kulturális ház és az új infrastruktúrához kapcsolódó színes, változatos helyi igényekre épülő programok ezt a folyamatot képesek lesznek megállítani, megfordítani. Egyes településrészekben hiányoznak a játszóterek illetve a közösségi parkok, és ez különösen a kisgyermekes szülők számára jelentkezik hiányosságként. A létrejövő új terek találkozási helyet jelenthetnek a sok esetben izolált kisgyermekes családoknak ezáltal erősíti a társadalmi kohéziót és a közösségi párbeszédet. A közösségi terek kialakításával e művelet hozzájárul a külterületek közösségi integrációjához és a lakosság aktívabb részvételéhez a település életében. A gasztronómiai kultúra a helyi identitás integráns részét képezi. A gasztronómiai hagyományőrző rendezvények a település

	legnagyobb tömeget, szinte a teljes helyi közösséget megmozgató programjai. A kisebb közösségek szintjén is a lokális gasztronómiai versenyek és programok fontos szerepet töltenek be a közösségépítésben. A helyi tradicionális ételek elkészítésének továbbadásának, hagyományok ápolásának igénye megjelent mind a fiatalabb, mind az idősebb generáció részéről.
Specifikus cél:	Modern infrastruktúra kialakítása a minőségi közösségi élet elősegítése érdekében
A helyi felhívások, támogatható tevékenységek meghatározása	Térrendezés Szabadtéri színpad kialakítása Infrastruktúra kiépítése Közösségi főzőhelyek kialakítása közösségi ház építése infrastruktúra kiépítése (fény, hangosítás, színpadtechnika) új szabadtéri közösségi terek létrehozása, új játszóterek létesítése Közösségi konyha építészeti kialakítása Szükséges berendezések, bútorzat beszerzése
Kiegészítő jelleg, lehatárolás	A művelet a megvalósítás helyszíne miatt elkülönül a település többi fejlesztésétől, szinergikus a hagyományőrző programokkal.
A művelet / helyi felhívás célcsoportja	helyi közösség
A kiválasztási kritériumok, alapelvek	Igénylő szervezet rendelkezik a megvalósításhoz szükséges szervezeti és személyi kapacitással, tapasztalattal
Tervezett forrás (ESZA/ERFA)	ERFA: 66 250 000 Ft
A megvalósítás tervezett időintervalluma	2020. 05 -2021.12

A beavatkozási terület/művelet sorszáma	5
A beavatkozási terület/művelet megnevezése	Lakossági közösségi aktivitás és mobilitás növelése a közösségi, kulturális területeken
Indoklás, alátámasztás:	A településen kiemelt fontosságú a közösségi rendezvények szervezése, az beköltözött nagyszámú új lakos integrációja miatt. Jelenleg ezek a programok ad-hoc jellegűek, nincs folyamatos közösségi programtervezés. A helyi programkínálat hiánya miatt az újonnan betelepülő lakosok nem kapcsolódnak be a település közösségi életébe, kulturális és közösségi igényeiket Debrecenben elégítik ki. A szabadtéri közösségi színpad kialakítása és az új infrastruktúrához kapcsolódó színes, változatos helyi igényekre épülő programok ezt a folyamatot képesek lesznek megállítani, megfordítani. Egészségfejlesztő térbútorok kihelyezése révén új közösségi terek jönnek létre a városban, amelyeket korosztály függetlenül birtokba vehetnek a lakosok. Ezeknek az új tereknek a köztudatba kerülését

	illetve a parkok népszerűsítését szolgálják az animációs tevékenységek. A lakossági szükségletfelmérés egyértelműen megmutatta a tervezett művelet fontosságát. A művelet során létrejövő mindenki által hozzáférhető, több korcsoportot célzó programok és rendezvények mind a város közösségi életének fellendüléséhez, mind a lakosság egészségtudatosságának fejlődéséhez hozzájárulnak. A családok számára jelenleg kevés célzott program van a településen, amely a közösségépítést szolgálja. A családi programok szervezése révén az újonnan létrejövő terek mellett a már meglévők kihasználtságát is növelni tudjuk, új célcsoportot (kisgyerekesek) tudunk bevonni a közösségépítő programokba. A gasztronómiai kultúra a helyi identitás integráns részét képezi. A gasztronómiai hagyományőrző rendezvények a település legnagyobb tömeget, szinte a teljes helyi közösséget megmozgató programjai. A kisebb közösségek szintjén is a lokális gasztronómiai versenyek és programok fontos szerepet töltenek be a közösségépítésben. A helyi hagyományőrző műhelyek több generációt aktivizálnak, a helyi identitás szempontjából fontos tevékenységekbe vonva be őket. A közös helyi identitás erősítése okán válik fontossá ezen tevékenységek támogatása. A művelet által létrehozni kívánt programok egyaránt be kívánják vonni az összes településrész lakóját, ezáltal hozzájárulva az egész település közösségi életének aktívabbá tételéhez.
Specifikus cél:	Lakossági közösségi aktivitás és mobilitás növelése a közösségi, kulturális területeken
A helyi felhívások, támogatható tevékenységek meghatározása	Kulturális programok (koncertek, színelőadások, városnapok) szervezése Helyi kulturális szemlék, versenyek szervezése. Animációs programok szervezése, egészségfejlesztő-, rekreációs- és sportprogramok megrendezése. rendezése. Edzői tevékenység támogatása. Programszervezés, animátorok képzése és bevonása, célcsoport-specifikus családi programok megvalósítása Gasztronómiai hagyományőrző rendezvények helyi fesztiválok Közösségi konyhához kapcsolódó képzések, közösségi programok A helyi népi iparművészeti hagyományokhoz kapcsolódó csoportos tudásátadás, képzések, lokális és országos versenyek szervezése
Kiegészítő jelleg, lehatárolás	A programok elsődlegesen a helyi lakosság igényeinek kielégítését célozzák. A művelet illeszkedik a településen rendszeresen szervezett egészségmegőrző és rekreációs rendezvényekhez és programokhoz. Kiegészíti a közösségi egészségfejlesztő térbútorok kihelyezése műveletet. Az önkormányzat egyéb forrásaiból finanszírozott rendezvényei mellett megvalósuló kezdeményezések. A helyi hagyományőrzés a településen több különböző helyen zajlik jelenleg, elsősorban, alapvetően a zenére és táncra koncentrálódva
A művelet / helyi felhívás célcsoportja	helyi közösség kisgyermekes szülők
A kiválasztási kritériumok,	Igénylő szervezet rendelkezik a megvalósításhoz szükséges szervezeti és személyi kapacitással, tapasztalattal

alapelvek	A pályázó vállalja a közösségi élet szempontjából korábban passzív csoportok bevonását
Tervezett forrás (ESZA/ERFA)	ESZA: 58 250 000 Ft
A megvalósítás tervezett időintervalluma	2020. 05 -2021.12

A beavatkozási terület/művelet sorszáma	6
A beavatkozási terület/művelet megnevezése	Összehangolt közösségfejlesztési tevékenységek kínálatbővítése
Indoklás, alátámasztás:	A helyi igényfelmérésben nagy hangsúly kapott a közösségi egészségmegőrző programok szervezése. A fiatal helyi társadalomban fontos az egészségtudatos szemlélet kialakítása és erősítése, csakúgy igaz ez településen élő idősebb korosztály esetén is. Hajdúsámsonban számos civil szervezet működik, amelyek a helyi társadalom integrációjában és a közösségi élet szervezésében fontos szerepet töltenek be. Ezen szervezetek működésének professzionalizálásához elengedhetetlen kapacitásainak és kompetenciáinak a fejlesztése. Ez jelentős mértékben hozzájárul a helyi közösség-szervezési programok fenntarthatóságához. A helyi ifjúság rosszul szervezett, települési programok illetve szervezetek alig vannak, amelyek a 15-29 év közötti korosztály igényeire reflektálnának, annak megfelelnek. Kiemelt jelentőségű a helyi fiatalok képzése, közösségi kompetenciáik javítása, mivel a települési korstruktúra a fiatalok egyre növekvő számát mutatja. Habár a település lakossága fiatalodik, az idősek aránya helyben még így is jelentős (20 % felett). A helyi időskorúak közösségi élete alacsonyan szervezett, a jó kezdeményezések nem jutnak el szélesebb rétegekhez. Fontos a meglévő programok és jó gyakorlatok integrálása és az időskorúakkal foglalkozó szervezetek tevékenységének támogatása.
Specifikus cél:	Összehangolt közösségfejlesztési tevékenységek kínálatbővítése
A helyi felhívások, támogatható tevékenységek meghatározása	Egészségmegőrző torna Egészségnevelési előadások Felvilágosító programok szervezése Egészséges életmódhoz kapcsolódó rendezvények, versenyek Fiatalok közösségi és közösségépítési kompetenciáit fejlesztő képzések és tréningek szervezése. Fiatalok számára közösségépítő klubok, foglalkozások indítása Az időskorúak közösségépítő programjainak támogatása, versenyek, találkozók és közösségi programok szervezése.

	Civil szervezetek kompetenciáit fejlesztő képzések és tréningek szervezése. Civil szervezetek kapacitásfejlesztési programjainak támogatása.
Kiegészítő jelleg, lehatárolás	A programelem tudatosan épít a településen jelenleg is folyó szigetszerűen működő tevékenységekre, tudatosan használja azok közösségelérési és szakmai tapasztalatait. Más forrásból fejleszteni kívánt (Közös internetes felület, kapcsolódási pont, állandó fórum létrehozása) civil szektorral való együttműködéssel szinergikus, azzal átfedésben nincs.
A művelet / helyi felhívás célcsoportja	helyi lakosság Fiatalok (15-29 év), idősek (55+) Helyi civil szervezetek
A kiválasztási kritériumok, alapelvek	Igénylő szervezet rendelkezik a megvalósításhoz szükséges szervezeti és személyi kapacitással, tapasztalattal A pályázó vállalja a közösségi élet szempontjából korábban passzív csoportok bevonását A pályázat tartalmaz kor-specifikus elemeket (bevonás, kommunikációs csatorna)
Tervezett forrás (ESZA/ERFA)	ESZA: 20 000 000 Ft
A megvalósítás tervezett időintervalluma	2020. 05 -2021.12

A helyzetfeltárás, a szükségletek, a célok és a tervezett műveletek (összefoglalás)

Sor-szám	Megnevezés	Indoklás, alátámasztás	Specifikus cél	Támogatható tevékenységek	Kiegészítő jelleg, lehatárolás	Célcsoport	Forrás (ezer Ft)	Támogató Alap (ERFA/ESZA)	Tervezett időintervallum (év, hónap)
1	(K) Szabadtéri rendezvénytér kialakítása az epreskert utcai rendezvénytéren	A településen jelenleg szabadtéri közösségi programok szervezésére alkalmas megfelelő infrastruktúrával bíró tér nincs.	Modern infrastruktúra kialakítása a minőségi közösségi élet elősegítése érdekében	Térrendezés, szabadtéri színpad kialakítása, infrastruktúra kiépítése	Nincs jelenleg meglévő helyszín, amely képes betölteni a kívánt többcélú közösségi tér funkcióját	helyi közösség	60000	ERFA	2020.02-2020.12
2	Újonnan létrejövő rendezvénytérhez kapcsolódó programszervezés az Epreskert utcai rendezvénytéren	A helyi közösségi életben kiemelt szerepet töltenek majd be az új közösségi tér ház által szervezett és befogadott rendezvények.	Lakossági közösségi aktivitás és mobilitás növelése a közösségi, kulturális területeken	Nagylétszámú városi rendezvények szervezése, lokális nemzetiségi programok, főzőversenyek, közösségi fesztiválok és versenyek.	Az új közösségi helyszínrre szervezett programok elkülönülnek a többi művelettől.	helyi közösség	5000	ESZA	2020. 06-2021.12
3	Közösségi egészségfejlesztő térbútorok kihelyezése (felnőtt kondipark létrehozása)	A településen nincsenek közösségi egészségfejlesztő térbútorok, azonban jelentős kereslet mutatkozott az ilyeneket tartalmazó parkok kialakítására.	Modern infrastruktúra kialakítása a minőségi közösségi élet elősegítése érdekében	Felnőtt kondiparkok létrehozása, egészségfejlesztő térbútorok kihelyezése, területrendezés	A művelet közvetlenül kapcsolódik az egészség-megőrzési célhoz.	Helyi lakosság egésze	3000	ERFA	2019.08-2019.12
4	Modern infrastruktúra kialakítása a minőségi közösségi élet elősegítése érdekében	A területen jelenleg nem létezik olyan tér, ami lehetővé teszi lokális szabadtéri közösségi programok szervezését. Egyes településrészekben hiányoznak a játszóterek illetve a közösségi parkok, és ez különösen a kisgyermekes szülők számára jelentkezik hiányszámként.	Modern infrastruktúra kialakítása a minőségi közösségi élet elősegítése érdekében	Térrendezés Szabadtéri színpad kialakítása Infrastruktúra kiépítése Közösségi főzőhelyek kialakítása közösségi ház építése infrastruktúra kiépítése (fény, hangosítás, színpadtechnika) új szabadtéri közösségi terek létrehozása, új játszóterek létesítése Közösségi konyha	A művelet a megvalósítás helyszíne miatt elkülönül a település többi fejlesztésétől, szinergikus a hagyományörző programokkal.	helyi közösség kisgyermekes szülők	66250	ERFA	2020. 05-2021.12

Sor-szám	Megnevezés	Indoklás, alátámasztás	Specifikus cél	Támogatható tevékenységek	Kiegészítő jelleg, lehatárolás	Célcsoport	Forrás (ezer Ft)	Támogató Alap (ERFA/ESZA)	Tervezett időintervallum (év, hónap)
				építészeti kialakítása Szükséges berendezések, bútorkészítés					
5	Lakossági közösségi aktivitás és mobilitás növelése a közösségi, kulturális területeken	A településen kiemelt fontosságú a közösségi rendezvények szervezése, az beköltözött nagyszámú új lakos integrációja miatt. Jelenleg ezek a programok ad-hoc jellegűek, nincs folyamatos közösségi programtervezés. A családok számára jelenleg kevés célzott program van a településen, amely a közösségépítést szolgálja. A családi programok szervezése révén az újonnan létrejövő terek mellett a már meglévők kihasználtságát is növelni tudjuk, új célcsoportot (kisgyerekek) tudunk bevonni a közösségépítő programokba. A kisebb közösségek szintjén is a lokális gasztronómiai versenyek és programok fontos szerepet töltenek be a közösségépítésben. A helyi hagyományőrző műhelyek több generációt aktivizálnak, a helyi identitás szempontjából fontos tevékenységekbe vonva be őket. aktívabbá tételéhez.	Lakossági közösségi aktivitás és mobilitás növelése a közösségi, kulturális területeken	Kulturális programok (koncertek, színelőadások, városnapok) szervezése Helyi kulturális szemlék, versenyek szervezése. Animációs programok szervezése, egészségfejlesztő-, rekreációs- és sportprogramok megrendezése. rendezése. Edzői tevékenység támogatása. Programszervezés, animátorok képzése és bevonása, célcsoport-specifikus családi programok megvalósítása Gasztronómiai hagyományőrző rendezvények Közösségi konyhához kapcsolódó képzések, közösségi programok A helyi népi iparművészeti hagyományokhoz kapcsolódó csoportos tudásátadás, képzések, lokális és országos versenyek szervezése	A programok elsődlegesen a helyi lakosság igényeinek kielégítését célozzák. A műveltség illeszkedik a településen rendszeresen szervezett egészségmegőrző és rekreációs rendezvényekhez és programokhoz. Kiegészíti a közösségi egészségfejlesztő térbútorok kihelyezése műveltség. Az önkormányzat egyéb forrásaiból finanszírozott rendezvényei mellett megvalósuló kezdeményezések. A helyi hagyományőrzés a településen több különböző helyen zajlik jelenleg, elsősorban, alapvetően a zenére és táncra koncentrálódva	helyi közösség kisgyermekes szülők	58250	ESZA	2020. 06-2021.12

Sor-szám	Megnevezés	Indoklás, alátámasztás	Specifikus cél	Támogatható tevékenységek	Kiegészítő jelleg, lehatárolás	Célcsoport	Forrás (ezer Ft)	Támogató Alap (ERFA/ESZA)	Tervezett időintervallum (év, hónap)
6	Összehangolt közösségfejlesztési tevékenységek kínálatbővítése	A helyi igényfelmérésben nagy hangsúly kapott a közösségi egészségmegőrző programok szervezése. A helyi ifjúság rosszul szervezett, települési programok illetve szervezetek alig vannak, amelyek a 15-29 év közötti korosztály igényeire reflektálnának, annak megfelelően. A helyi időskorúak közösségi élete alacsonyan szervezett, a jó kezdeményezések nem jutnak el szélesebb rétegekhez. Fontos a meglévő programok és jó gyakorlatok integrálása és az időskorúakkal foglalkozó szervezetek tevékenységének támogatása.	Összehangolt közösségfejlesztési tevékenységek kínálatbővítése	Egészségmegőrző torna Egészségnevelési előadások Felvilágosító programok szervezése Egészséges életmódhoz kapcsolódó rendezvények, versenyek Fiatalok közösségi és közösségépítési kompetenciáit fejlesztő képzések és tréningek szervezése. Fiatalok számára közösségépítő klubok, foglalkozások indítása Az időskorúak közösségépítő programjainak támogatása, versenyek, találkozók és közösségi programok szervezése. Civil szervezetek kompetenciáit fejlesztő képzések és tréningek szervezése. Civil szervezetek kapacitásfejlesztési programjainak támogatása.	A programelem tudatosan épít a településen jelenleg is folyó szigetszerűen működő tevékenységekre, tudatosan használja azok közösségelérési és szakmai tapasztalatait. Más forrásból fejleszteni kívánt (Közös internetes felület, kapcsolódási pont, állandó fórum létrehozása) civil szektorral való együttműködéssel szinergikus, azzal átfedésben nincs.	helyi lakosság Fiatalok (15-29 év), idősek (55+) Helyi civil szervezetek	20000	ESZA	2020. 06-2021.12

6.2 Együttműködések

A település elkötelezett az országon belüli és nemzetközi tapasztalatcserében és együttműködésben rejlő lehetőségek maximális kihasználása irányában. Jelen stratégia specifikus céljai közül a következők eléréséhez járulnak hozzá ezen együttműködések megvalósítása:

- Lakossági közösségi aktivitás és mobilitás növelése a közösségi, kulturális területeken: E cél eléréséhez elengedhetetlen a különböző városrészekben működő közösségi életet meghatározó szervezetek koordinált együttműködése.
- Összehangolt közösségfejlesztési tevékenységek kínálatbővítése: A HACS munkaszervezete által vezetett animációs tevékenység egyrészt a településen szigetszerűen működő civil szervezetek közötti egyeztetések, kommunikációs csatornák és eszközök megteremtésével, másrészt a különböző szektorok (önkormányzati, civil, vállalkozói) közötti együttműködés elősegítésével járul hozzá a cél eléréséhez.

A település mindkét fenti cél eléréséhez erősíteni kívánja az együttműködést egyrészt a helyi közösségi élet szereplői közt, másrészt haza civil szervezetekkel, intézményekkel kíván együttműködést kialakítani, elsősorban a jó gyakorlatok összegyűjtése és adaptációja miatt. A tervezett nemzetközi együttműködések fókuszában egyrészt a testvérvárosokkal meglévő aktív kapcsolatokban rejlő további lehetőségek kiaknázása áll, ezek bővítése egy testvérvárosi hálózati projekt megvalósítása által, valamint a fiatalok közösségi programjainak színesítése külföldi civil szervezetekkel való együttműködésen keresztül.

Az együttműködések erősítésére szánt források az animációs tevékenységeken túl szinte az ESZA forrásokra vonatkozó műveletben megjelennek. A nemzetközi együttműködések közvetlen forrása az Európai Bizottság Európa a Polgárokért és Erasmus+ programjai, melyek leírására a település közösségei (kiemelten fiatalok közösségei) a 15. és 16. műveletben tervezett tevékenységek által lesznek képesek.

6.3 A stratégia megvalósításának szervezeti és eljárási keretei

6.3.1 A HACS összetétele

A Hajdúsámsoni Helyi Közösség konzorciumi formában működik. A HACS megalakításánál az alapvető szempont az volt, hogy a helyi köz-, a civil és a vállalkozói szektor szereplői közül olyan szervezetek alkossanak egy közösséget, akik aktív szerepet vállalnak Hajdúsámson város közösségi és kulturális életében.

A HACS tagjainak száma nem tekinthető véglegesnek: a helyi köz-, egyházi, civil és vállalkozói szféra szereplői közül a város közösségi és kulturális tevékenységének fejlesztése iránt elkötelezett további szervezetek és cégek csatlakozására számítunk.

Az új konzorciumi tagok felvételéről a jelenlegi tagok együttesen döntenek, kiemelt figyelmet fordítva arra, hogy egyik szektor szereplőinek az aránya se haladja meg a 49%-ot.

A HACS legfőbb döntéshozó szerve a konzorciumi közgyűlés, amely 3 fős elnökséget választott, amelyben mindhárom szektor képviselői jelen vannak.

Az elnökség tagjai közül, ahogyan az a konzorciumi megállapodásban is, a Hajdúsámsoni Helyi Közösség vezetőjének Antal Szabolcsot választotta.

A HACS belső szervezeti felépítéséről a 2016. június 28. ülésén döntött, ahol kijelölte az egyes szervezeti egységek felállításának alapvető szabályait is.

A HACS az alábbi szervezeti egységekkel, összetétellel, valamint feladat és hatáskörökkel kíván működni:

Szervezeti egység	Funkció, szerep	Felelősségi kör
KÖZGYŰLÉS	A HACS legfőbb döntéshozó szerve	Konzorciumi megállapodás, együttműködési megállapodás elfogadása. Döntést hoz a csatlakozó konzorciumi tagokról Döntést hoz a konzorcium megszüntetéséről Tisztségviselők megválasztása, visszahívása. Éves költségvetés és beszámolók elfogadása. HKFS elfogadása. Stratégiai irányítás.
	Tagja valamennyi konzorciumi tag. Alapvető szabály az, hogy egyetlen szektor szereplőnek aránya sem haladhatja meg a 49%-ot.	
HACS ELNÖKSÉG	A HACS operatív irányító szerve	Operatív irányítás Figyelemmel kíséri a HKFS megvalósulását. Szükség esetén kezdeményezi a HKFS módosítását.
	3 főből áll, a tagjait a HACS közgyűlése választja a konzorcium tagjai közül, ügyelve arra, hogy valamennyi szektor képviseltetve legyen	
HELYI BÍRÁLÓ BIZOTTSÁG	<u>. A helyi támogatási kérelmek előterjesztése és a HBB döntési javaslata</u> A HBB minden előterjesztett helyi támogatási kérelemmel kapcsolatosan egyenként fogalmazza meg döntési javaslatát, beleértve a HACS munkaszervezete által jogosulatlanság miatt elutasításra javasolt kérelmeket. A HBB döntéseit nyílt szavazással, egyszerű többséggel hozza meg. A HBB a helyi felhívás és a HBB elnökének előterjesztése alapján megtárgyalja a helyi támogatási kérelmeket. A HBB a helyi támogatási kérelemre vonatkozó támogató vagy elutasító javaslatot a kérelmek – a helyi felhívásban előírt értékelési szempontoknak való megfelelés szerinti – pontozás során kialakult rangsora alapján tesz. Amennyiben a HBB nem ért egyet az előterjesztésben szereplő jogosultsági ellenőrzés és / vagy tartalmi értékelés eredményével, minőségbiztosítás keretén belül, részletes indoklással ellátva legfeljebb egy alkalommal visszaküldi az adott kérelmet a jogosultság újbóli ellenőrzésére, illetve tartalmi újraértékelésre. Az elutasítást javasló HBB tagnak döntését részletesen meg kell indokolnia, amelyet a jegyzőkönyvnek tartalmaznia kell. A HBB köteles részletes indoklást készíteni, ha a helyi támogatási kérelmet elutasításra javasolja. A HBB feltétellel vagy csökkentett összeggel való támogatásra irányuló döntési javaslatot nem adhat. A rangsor alapján, a rendelkezésre álló források és a helyi támogatási igények egybevetése mellett a HBB meghatározza támogatásra javasolt helyi támogatási kérelmek körét, amelyet szakmai indoklással és a megállapított pontszámmal lát el. Ha az adott támogatási kérelem megfelelt a támogathatósághoz szükséges minimális követelményeknek, de forráshiány miatt nem támogatható, a HBB tartaléklistát képezhet. A tartaléklista hosszát a HBB határozza meg.	
Felhívás előkészítő munkacsoport	a) A HKFS, valamint a működési kézikönyv és annak mellékletei alapján a helyi felhívás szakmai tartalmának meghatározása. b) A FEMCS működésével kapcsolatos koordinációs és titkári teendőket a HACS munkaszervezete látja el, amelynek feladatai a következők: - helyi felhívástervezet elkészítése; - az ülések összehívása, meghívó és az ülés tárgyához kapcsolódó dokumentumok küldése a	

	tagok részére legalább 5 nappal az ülést megelőzően; - az ülések levezetése; - az üléseken elhangzottakról emlékeztető készítése, amely az alábbi információkat tartalmazza: - o a HACS és a HKFS megnevezését és az érintett helyi felhívás címét, - o az ülés helyét, idejét, - o a résztvevők nevét (jelenléti ív alapján), - o az ülésen hozott döntéseket, állásfoglalásokat, - o az eltérő véleményeket, illetőleg tiltakozást, - o az ülésen elfogadott feladatokat a határidő és a felelős személy megjelölésével; - a helyi felhívással kapcsolatos FEMCS javaslatok átvezetése, - az emlékeztető és a FEMCS javaslataival átdolgozott felhívás tervezet visszamutatása a FEMCS-tagoknak az ülést követő 10 napon belül; - a FEMCS tagok által elfogadott helyi felhívás tervezet megküldése a HACS elnökének/vezetőjének ellenjegyzésre; - a helyi felhívások és mellékleteinek benyújtása az IH-hoz szabályossági vizsgálat céljából, - az IH észrevételeinek átvezetése, szükség esetén egyeztetés az IH-val és a FEMCS-csel, - a szabályosnak nyilvánított helyi felhívások megjelentetése a HACS honlapján az IH értesítést követő 10 napon belül (továbbá erről az IH írásban történő értesítése).
MUNKASZERVEZET ÉS MUNKASZERVEZETI VEZETŐ	1) Biztosítja a technikai és személyi hátteret a HACS működéséhez: a) legalább egy irodahelyiségből álló, legalább egy munkatárs munkaaállomását biztosító irodát tart fenn a HKFS-ben meghatározott tervezési területen; b) legalább 3 nap, legalább napi 4 órában személyes ügyfélszolgálatot biztosít, ezen felül heti öt nap, napi hat órában telefonon az ügyfelek rendelkezésére áll és a beérkezett emailekre egy munkanapon belül válaszol; c) Legalább egy részunkaidős munkavállalót foglalkoztat d) gondoskodik a HACS működésével és a helyi támogatási kérelmek kezelésével kapcsolatos nyilvántartások vezetéséről, a dokumentálásról és a dokumentumok 2027. december 31-ig történő megőrzéséről, beleértve: i. a HACS működésével kapcsolatos dokumentációkat: döntések, kifizetési kérelmek, jelentések dokumentációit, ii. a helyi felhívások elkészítését végző FEMCS ülések dokumentációit; iii. a helyi támogatási kérelmek dokumentációját a HACS-hoz történő benyújtását követően (érkeztetés, hiánypótlás, tisztázó kérdések, a támogatást igénylővel folytatott kommunikáció); iv. a bírálat dokumentációját (HBB elé terjesztett értékelőlap, HBB ülés dokumentációja, HACS döntése); e) az irodában a Széchenyi 2020 Kedvezményezettek Tájékoztatási Kötelezettségei útmutató és arculati kézikönyv „KTK 2020” c. dokumentum szerinti kötelező arculati elemeit használja. 2) Ellátja a helyi támogatási kérelmek kezelésével kapcsolatos feladatokat a HACS-hoz történő benyújtását követően (érkeztetés, hiánypótlás, tisztázó kérdések, bírálat a támogatást igénylővel folytatott kommunikáció). 3) Közreműködik a HACS animációs és projekt generáló tevékenységében. 4) Biztosítja az információkhoz való lehető legszélesebb körű hozzáférést és nyilvánosságot 5) A HKFS-ben szereplő kommunikációs terv alapján tájékoztatási és információs tevékenységet végez a helyi szereplők, potenciális kedvezményezettek körében a HKFS megvalósítása érdekében. E tevékenység minimum követelményei az alábbiak: a) a HKFS megvalósításával kapcsolatos információk nyilvánossá tételére rendszeresen aktualizált weboldalt működtet, amelyen a Széchenyi 2020 Kedvezményezettek Tájékoztatási Kötelezettségei útmutató és arculati kézikönyv „KTK 2020” c. dokumentum szerinti kötelező arculati előírások figyelembe vételével közzéteszi i. az IH által jóváhagyott helyi felhívásokat, ii. a HACS által szervezett események, fórumok meghívóit 10 nappal a megrendezés előtt, iii. a HKFS megvalósítása vonatkozásában szervezett események rövid összegzését; b) a helyi felhívások megjelenését megelőzően és/vagy a benyújtási időszak alatt felhívásonként legalább 1 db tájékoztató fórumot tart, melyek lehetnek egy napon, de külön időpontban megrendezve, melyet meghívóval, jelenléti ívvel, legalább 2 db fotóval és rövid összegző emlékeztetővel dokumentál. 6) Elkészíti és benyújtja az IH-nak az 1. melléklet szerinti sablon alapján kialakított, az IH által a HACS rendelkezésére bocsátott informatikai felületen keresztül az éves előrehaladási jelentéseket. A jelentések benyújtásának határidejét a kedvezményezettekkel kötött Támogatási Szerződés szabályozza. 7) Elkészíti és benyújtja az IH-nak a kifizetési kérelmeket (a HKFS és a 272/2014 (XI.5.) Korm. rend. rendelkezései szerint) és az azzal egybekötött szakmai beszámolókat. A kifizetési kérelmek és a beszámolók benyújtásának határidejét a kedvezményezettekkel kötött Támogatási Szerződés szabályozza. 8) Gondoskodik a HKFS megvalósításának nyomon követéséről, a monitoring adatok gyűjtéséről, kiértékeléséről.

FELÜGYELŐ BIZOTTSÁG	ellenőrző szerv	A konzorciumi megállapodásban, alapidokumentumokban foglalt előírások, jogszabályok, valamint a konzorciumi határozatok végrehajtásának ellenőrzése
		A konzorcium pénzügykezelésének és vagyongazdálkodásának ellenőrzése
	3 fős, tagjait a HACS közgyűlés választja a konzorcium tagjai közül egy-egy fő valamennyi szektor képviselőiből. A kiválasztásnál biztosítani kell az összeférhetetlenségi szabályokat	

A HACS belső szervezeti egységeinek kialakítása oly módon valósult meg, hogy a köz- a civil és a vállalkozói szektor szereplői közül egyetlen érdekcsoport szavazati joga se haladja meg a 49 %-ot.

6.3.2 Döntéshozatali folyamatok

A HACS Közgyűlése, mint legfőbb döntéshozó szerv az egy tag egy szavazat elve alapján hozza döntéseit. Határozatképességéhez a tagok több, mint felének jelenléte és a döntések elfogadásához a jelenlevők, több mint felének támogató szavazata szükséges. A Konzorciumi Közgyűlés által kiválasztott és pontszám szerint rangsorolt Támogatási Kérelmek (TK) kerülnek megküldésre az IH-nak ellenőrzésre.

Az Elnökség képviseletére az Elnök, akadályoztatása esetén az Alelnök jogosult. Az elnök szervezi az Elnökség és a Közgyűlés munkáját, intézkedik a hatáskörébe utalt ügyekben, gondoskodik a határozatok végrehajtásáról. Az Elnökség az egy tag egy szavazat elve alapján hozza döntéseit. Határozatképességéhez a tagok több, mint felének jelenléte és a döntések elfogadásához a jelenlevők, több mint felének támogató szavazata szükséges.

A HACS döntéseit a HBB készíti elő, azaz a HBB öt tagja végzi a projekttervek kiválasztását, az Értékelő Bizottság által lebonyolított formai és jogosultsági értékelést követően.

A Helyi Bíráló Bizottság feladata a HKFS keretében támogatható projektek kiválasztása. Részletes hatásköreit és működési rendjét az Ügyrend tartalmazza, melyet az Irányító Hatóság fogad el.

A Felügyelő Bizottság az egy tag egy szavazat elve alapján hozza döntéseit. Határozatképességéhez a tagok több, mint felének jelenléte és a döntések elfogadásához a jelenlevők, több mint felének támogató szavazata szükséges.

A Munkaszervezet munkáját a munkaszervezet vezető irányítja. A munkaszervezet munkatársai tevékenységüket foglalkoztatási jogviszony keretében látják el. A munkaszervezet vezető és a munkatársak kiválasztása a HACS hatásköre, a munkáltatói jogkört, mint a munkaszervezeti feladatokat ellátó szervezet vezetője Hajdúsámsoni Polgármesteri Hivatal vezetője látja el. A Munkaszervezet feladatainak ellátásába a kapacitási szükségletekhez igazodóan és a szükséges szakértelem biztosítása érdekében megbízási jelleggel is foglalkoztatható szakember.

6.3.3 Kapacitás

A munkaszervezeti feladatokat ellátó Hajdúsámsoni Polgármesteri Hivatalon belül belső szervezeti egységként kerül létrehozásra a Munkaszervezet. A munkaszervezet vezetőnek több éves szakmai tapasztalattal kell rendelkeznie a helyi közösségfejlesztés és/vagy gazdaságfejlesztés területén és több éves projektmegvalósításban szerzett szakmai tapasztalattal kell bírnia. A munkaszervezet vezető kiválasztásánál előnyt jelent a térség vagy helyismeret.

A munkaszervezet munkatársainak több éves szakmai tapasztalattal kell rendelkezniük helyi közösségfejlesztés vagy kulturális szolgáltatások szervezése vagy helyi gazdaságfejlesztés területén vagy európai/ hazai forrású projektek megvalósításában és

elszámolásában szerzett gyakorlattal kell rendelkezniük. A kiválasztásánál előnyt jelent a térségi vagy helyismeret.

A Munkaszervezetben a tervek szerint 3 fő részmunkaidőben, vagy megbízási jellegű foglalkoztatási jogviszonyban kerül foglalkoztatásra.

6.3.4 A működés fizikai feltételei

A HACS működését biztosító feltételeket a HACS vezető partnere Hajdúsámson Város Önkormányzata biztosítja a HACS ülések helyszínének rendelkezésre bocsátásával.

A Munkaszervezet a Hajdúsámsoni Polgármesteri Hivatalban kap helyet, külön irodai helyiségeket. Az Hajdúsámsoni Polgármesteri Hivatalban rendelkezésre álló infrastrukturális feltételek biztosítják a Munkaszervezet működésének fizikai feltételének rendelkezésre állását.

6.3.5 A működés költségei

Elszámolható költség megnevezése	Összeg (Ft)
Projektelőkészítés költségei	1 905 000
Előzetes tanulmányok, engedélyeztetési dokumentumok költsége	
HKFS készítése	1 905 000
Egyéb szükséges háttér tanulmányok, szakvélemények	
Szükségletfelmérés, előzetes igényfelmérés	
Szakértői hálózatépítés, szakértői műhelymunka	
Társadalmi partnerek, érintettek bevonásával kapcsolatos költségek	
Egyéb projektelőkészítéshez kapcsolódó költség	
Előkészítéshez kapcsolódó egyéb szakértői tanácsadás	
Közbeszerzés költsége	0
Közbeszerzési szakértő díja	
Közbeszerzési eljárás díja	
Szakmai megvalósításhoz kapcsolódó szolgáltatások költségei	9 626 600
Szakmai megvalósításhoz kapcsolódó szolgáltatások költsége	9 626 600
Egyéb szakértői szolgáltatás költségei	
Felmérések, kimutatások, kutatások, tanulmányok készítése	
Marketing, kommunikációs szolgáltatások költségei	399 500
Marketingeszközök fejlesztése	399 500
Rendezvényszervezés	
Egyéb kommunikációs tevékenység	0
Kötelezően előírt nyilvánosság biztosításának költsége	50 000
Kötelezően előírt nyilvánosság biztosításának költsége	50 000
Szakmai megvalósításhoz kapcsolódó bérleti díj	0
Szakmai megvalósításhoz kapcsolódó bérleti díj	
Egyéb szolgáltatási költségek	0
Biztosítékok, jogi, közjegyzői, bankköltségek	
Hatósági igazgatási, szolgáltatási díjak, illetékek	
Vagyonbiztosítás díja	
Szakmai megvalósításban közreműködő munkatársak költségei	25 518 900
Munkabér	21 931 200
Járulék	3 587 700
Egyéb személyi kifizetések	0
Utiköltség, kiküldetési költség	
Szakmai megvalósításhoz kapcsolódó egyéb költségek	0
Szakmai megvalósításhoz kapcsolódó egyéb költségek	
Szakmai megvalósításhoz kapcsolódó anyagköltség	0
Általános rezsiköltség	0
Általános rezsiköltség	0
Mindösszesen	37 500 000

6.4 Kommunikációs terv

A helyi közösségi fejlesztési stratégia megvalósítása nem lehet sikeres hatékony tájékoztatás, tudatos kommunikáció, jól megfogalmazott üzenetek és azok célcsoportokhoz történő eljuttatása nélkül.

Ehhez pontosan előkészített és megtervezett, hosszútávra ható, helyi szinten integrált kommunikációs tevékenységek szükségesek. A különböző célcsoportok irányába a projekt kezdetétől folyamatos kommunikációt kell biztosítani. Alapfeltétel a folyamatos interakció: a kommunikációnak nemcsak a HACS részéről kell kiindulnia, hanem a célcsoportok felől jövő kommunikációt is be kell fogadni (vagyis kétirányú információáramlást kell megvalósítani). A kommunikációért felelős projektgazda jelen támogatási kérelem megvalósítása alatt is érvényesíti a hatványozott kommunikáció elvét: a célcsoportokat véleményvezérekre, az egyes célcsoportok meghatározott szereplőire koncentrálva éri el, de fontos a média közvetítő szerepe is.

A hatékony kommunikáció érdekében részletes kommunikációs terv készül majd.

A célcsoport meghatározása

A kommunikáció sikerét szolgálja a külső és a belső kommunikációs tevékenységek, majd ennek megfelelően a *külső és belső kommunikációs célcsoportok* lehatárolása és önálló kezelése (a célcsoportok és az alkalmazott eszközök között természetesen lehet átfedés is). A *projekt belső kommunikációs célcsoportját* a fejlesztésben érintettek köre, tehát elsősorban a konzorciumi partnerek (HACS tagok), majd a megvalósítás a projektben aktívan közreműködők jelentik. A belső célcsoportok kommunikációs igénye elsősorban a projekttel kapcsolatos tájékoztatásra, a szakmai és pénzügyi előrehaladás helyzetére terjed ki. Az időszakos megbeszélések, projekttalálkozók beszámolóí, belső hírlevelek, tájékoztató kiadványok, előrehaladási jelentések mind hatékony kommunikációs formák lehetnek esetükben.

A *projekt külső kommunikációs célcsoportját* a helyi közösségi fejlesztési stratégiával érintett célcsoportok alkotják. Ezen belül is meghatározható közvetlen és közvetett célcsoport.

- Hajdúsámson lakossága (közvetett)
- Civil szervezetek (közvetlen)
- Vállalkozások (közvetett)
- Önkormányzat (közvetlen)

Kommunikációs eszközök, tevékenységek

A külső célcsoportok számára tervezett tevékenységekhez és a célokhoz illeszkedő kommunikációs eszközök és csatornák az alábbiak (melyek tartalmazzák a kötelező kommunikációs elemeket is)

- A korábban megvalósított hasonló projektek tapasztalatait, valamint a célcsoportok igényeit figyelembe véve a projektmegvalósítás alatt az egyik leghatásosabb kommunikációs eszköz vélhetően a személyes, folyamatos kapcsolattartás, mivel az infokommunikációs technológiákhoz való hozzáférés (illetve azok hatékony alkalmazása) a hátrányos helyzetűek körében nehézkes. A személyes kapcsolattartás helyszínét a HACS munkaszervezet biztosítja majd.

- A célcsoportok, illetve a fejlesztésben érintettek folyamatos tájékoztatása, a programmal kapcsolatos információk naprakész megjelenítése érdekében honlap került kialakításra.
- Hírlevél rendszer kerül kialakítása, mely kiegészíti a honlapot és segítségével a HACS által megjelentett felhívások mindenkihez eljuthatnak.
- A felhívások megjelenéséhez egyedi marketing kampányok és akciók is kapcsolódnak majd
- Nagyon fontosnak tartjuk a lakosság minél szélesebb körű bevonását és részvételét ezért eseti rendezvények, felhívásonként egy (lehet egy napon, de külön időpontban megtartva) tájékoztató fórum szervezésével szeretnénk őket aktivizálni.
- Fotódokumentáció készítése
- „C” típusú tábla elkészíttetése és kihelyezése

A HACS dokumentumaihoz és a HACS-ról szóló információkhoz való hozzáférés bemutatása

A keletkező dokumentumokhoz való nyílt hozzáférést a honlap, valamint a hírlevél rendszer biztosítja. A HACS munkaszervezet dolgozói nyitottak a személyes megkeresésekre és bárki számára felvilágosítást fognak nyújtani a HACS működéséről és a stratégia megvalósításáról.

A kommunikációval kapcsolatos felelősségi körök és humán kapacitás bemutatása

A kommunikációs tevékenység bizonyos részét a HACS munkaszervezet dolgozói végzik majd. Az ő feladatuk lesz a weboldal naprakész információkkal való ellátása, a hírlevél rendszer működtetése, a projekttel kapcsolatos tájékoztatások megtétele, valamint a fotódokumentáció készítése.

Kommunikációs ütemterv

Feladatok A projekt előkészítő szakasza (1–4.) A projekt megvalósítási szakasza (5–9.) A projekt megvalósítását követő szakasz (10–14.)	Igen	Nem
Kommunikációs terv készítése		x
Nyomtatott tájékoztatók (brosúrák, szórólapok, stb.) elkészítése és lakossági terjesztése		x
A kedvezményezett működő honlapján a projekthez kapcsolódó tájékoztató (esetleg aloldal) megjelenítése és folyamatos frissítése a projekt fizikai zárásáig	x	
Sajtóközlemény kiküldése a projekt indításáról és a sajtómegjelenések összegyűjtése		x
Sajtó nyilvános események szervezése (ünnepélyes eseményekhez, pl. alapkövetétel, egyes beruházási fázisok befejezése, átadások, képzés zárása, stb.)		x
A beruházás helyszínén „A”, „B” vagy „C” típusú tábla elkészítése és elhelyezése	x	
Médiamegjelenés vásárlása a projekthez kapcsolódóan		x
Kommunikációs célra alkalmas fotódokumentáció készítése	x	
Sajtó-nyilvános ünnepélyes projektátadó rendezvény szervezése		x
Sajtóközlemény kiküldése a projekt zárásáról és a sajtómegjelenések összegyűjtése		x
Eredménykommunikációs információs anyagok, kiadványok készítése		x
TÉRKÉPTÉR feltöltése a projekthez kapcsolódó tartalommal	x	
A beruházás helyszínén „D” típusú tábla elkészítése és elhelyezése		x

Monitoring és értékelési terv

A HACS 3 szinten végez monitoring tevékenységet:

- A HACS által felhasználható támogatási keretösszeg ütemezett és szabályszerű felhasználásáról,
- A Támogatási kérelmek támogatási szerződésben foglalt vállalásainak teljesüléséről,
- A HKFS céljainak megvalósításáról.

A rendszer kiépítése

- Indikátorok/mutatószámok és az adatgyűjtés módjának meghatározása: a TOP 7. prioritásban alkalmazott indikátorokhoz és a stratégiában meghatározott célok teljesüléséhez kapcsolható mutatószámok, amelyeket a HKFS-ben meghatározott eredmények, illetve kimenetek /mérhető értékeknek /outputoknak megfelelően a pályázati felhíváshoz kapcsolódó pályázati útmutatóban tesz közzé a HACS. A vállalt indikátor értékeket a benyújtott helyi pályázatok, illetve a Támogatási Szerződés mellékletét képező támogatást nyert pályázati dokumentáció tartalmazzák.
- Jelentési rendszer kidolgozása: a HACS a helyi pályázati felhívásokhoz kapcsolódó útmutatóban határozza meg a jelentések tartalmát (formanyomtatvány mellékelésével), illetve a jelentések gyakoriságát. A projektgazdák jelentési kötelezettsége függ a projektek fajtájától és méretétől, de minimum félévente benyújtják az előrehaladási jelentést a HACS Munkaszervezetének.
- Adminisztrációs rendszer kialakítása: A HACS által készítendő időközi beszámolók és kifizetési kérelmek elkészítéséhez a HACS Munkaszervezete felállít egy adminisztrációs rendszert, amellyel a működéshez szükséges források költségeinek nyomon követését végzi.

Az indikátorok nyomonkövetése

Indikátorok mérése: Adatgyűjtés és feldolgozás A HKFS indikátorait a projektgazdák által megvalósított fejlesztések kimenetei és eredményei adják meg: a HACS Munkaszervezete a projektgazdák előrehaladási kérelmei alapján összegyűjtött outputokat összegzi stratégiai szinten, és veti össze a HKFS-ben meghatározott mérőszámokkal.

Indikátor megnevezése	Adatforrás	Adatgyűjtés gyakorisága
Közösségi szinten irányított városi helyi fejlesztési stratégiával érintett települések lakosságszáma	FAIR	félévente
A kormányzati, önkormányzati, ill. társadalmi partnerek vagy nem önkormányzati szervezetek által a HFS (HKFS) keretében tervezett és végrehajtott programok száma	FAIR	félévente
Városfejlesztés: Városi területeken létrehozott vagy helyreállított nyitott terek	FAIR	félévente
Városfejlesztés: Városi területeken létrehozott vagy helyreállított nyitott terek	FAIR	félévente
Intézmények száma, amelyekben nőtt a látogatottság a program előtti időszakhoz képest	IH	félévente
A HFS végrehajtás keretében megújított közösségi tereket rendszeresen igénybe vevő lakosság aránya ⁶	központilag kialakított módszertan alapján	félévente
A közösségi, szabadidős, közszolgáltatást nyújtó terekkel és létesítményekkel való lakossági elégedettség ⁷	központilag kialakított módszertan alapján	félévente
A közösségi programokba bevont lakosok száma	Kedvezményezettek beszámolója (eredmény indikátorok összesítése)	félévente
Megvalósított közösségi programok száma	Kedvezményezettek beszámolója (eredmény indikátorok összesítése)	félévente
Együttműködési megállapodások száma	Kedvezményezettek beszámolója (eredmény indikátorok összesítése)	félévente
Szervezeti egyeztető fórumok	Kedvezményezettek beszámolója (eredmény indikátorok összesítése)	félévente
Létrejövő új közösségi terek	Kedvezményezettek beszámolója (eredmény indikátorok összesítése)	félévente

A projektgazdák a támogatási szerződésben rögzített módon, tartalommal és rendszerességgel nyújtják be az előrehaladási jelentést a HACS Munkaszervezetének. A projektgazdák érdekeltségét és a jelentési fegyelmet a jelentéstételi kötelezettség és a támogatás lehívásának összekötésével kell biztosítani.

A HACS Munkaszervezete, a HKFS-re alapozott Felhívás és a HACS Elnökség által alkalmazott projekt kiválasztási eljárásrend alapján, valamint a kedvezményezettek Előrehaladási jelentéseiből nyert információt összesíti, és rendszeresen, de legalább félévente egyszer beszámolót készít a HACS részére, hogy bizonyosságot adjon a stratégia megvalósításának eredményes előrehaladásáról.

A HACS félévente kifizetési kérelemmel egybekötött időközi beszámolót készít és nyújt be az Irányító Hatóság felé, amelyben ismerteti a Helyi Közösségi Fejlesztési Stratégia végrehajtásának előrehaladását és működéshez szükséges források kifizetését igényli meg.

A stratégia értékelése

A HACS Munkaszervezete az indikátorok teljesülésén felül tevékenységének hatékonyságát, eredményességét átfogó, jellemzően kvalitatív értékelési módszerekre épülő vizsgálatokkal is mérni tervezi.

Az indikátort központilag kialakított módszertan alapján, egységesen mérik majd a CLLD szervezetek. Az átfogó értékelés célja, hogy a számszerűsíthető mutatószámok mellett képet adjon a HACS működéséről, a program ismertségéről, társadalmi

beágyazottságáról és hatásairól. E cél érdekében a HACS időközi beszámolót készít a programmegvalósítás felénél, annak érdekében, hogy a szükséges korrekciók még megtehetőek legyenek. A program eredményességét pedig átfogó záróvizsgálattal tárja fel.

A visszacsatolás eredményeinek figyelembevétele

Amennyiben az összegyűjtött rész/adatok a HKFS-ben tervezett mutatók, illetve várt hatások teljesülésétől eltérő tendenciát mutatnak (pl.: kevés a pályázó, forrásfelhasználás üteme lassú, a programokban résztvevők száma elmarad a várttól stb.) a HACS feladata az, hogy az eltérések okainak feltárásáról rendelkezzen a stratégia rendkívüli felülvizsgálatáról, Értékelő jelentés elkészítése formájában.

Az értékelést a HACS önértékelés keretében végzi, ennek első lépéseként a HACS munkaszervezete feladat-meghatározást készít, amelyben leírja, az értékelés célját és módszertanát.

Az elkészült értékelésben az eltérések stratégiára visszavezethető vagy operatív jellegű okainak azonosításán túl, javaslatot kell megfogalmazni a szükséges beavatkozásokra konkrét, aktualizált Cselekvési terv formájában.

Az Értékelő jelentést és az annak alapján készített Cselekvési tervet megtárgyalja a HACS és dönt a szükséges beavatkozásokról. A HACS a HKSF esetleges módosításával összefüggésben vagy ügyrendi módosításokról előzetesen egyeztet az IH-val.

Felülvizsgálatok és értékelések eredményének kommunikációja

Az eredmények kommunikálásának tervezett módjai:

- HACS honlapján hírek megjelentetése
- Tájékoztató napok, egyéni animációs megbeszélések igény szerinti szervezése a helyi támogatási kérelmek benyújtásáról, esetleges módosításokról

6.4.1 Kockázatok elemzése, kezelése

A Hajdúsámsoni Helyi Közösség helyi közösségi fejlesztési stratégiájának sikeres megvalósítása érdekében folyamatos kockázatmenedzsmentet végez a HACS munkaszervezete. A stratégia megvalósítás során felmerülő kockázatok sikeres kezelése lehetővé teszi, hogy időben felismerje a munkaszervezet a változásokat, azokra felkészülten tudjon reagálni. A stratégia tervezési szakaszában ennek a folyamatnak az első (és talán legfontosabb) lépése került megvalósításra: a kockázat-elemzés.

A kockázat-elemzés lépései:

- 1) a kockázatok lehetőleg minél teljesebb körű feltérképezése és megfogalmazása
- 2) kockázati tényezők felállítása
- 3) kockázatok súlyosságának és valószínűségének becslése
- 4) a kockázat elkerülésére és az esetleges negatív hatások csökkentésére tett intézkedések

A kockázat elemzés során vizsgáljuk:

- 1) műszaki kockázatok (előkészítés, kivitelezés kockázatai, technikai károk, stb.);
- 2) pénzügyi-gazdasági fenntarthatósági szempont
- 3) intézményi szempont (új szereplők belépése a folyamatba, közbeszerzés, közigazgatási átalakítás hatásai stb.).
- 4) jogi szempont (kapcsolódó jogszabályi környezet, szabványok változása, kibocsátási határértékek változása, stb.);
- 5) társadalmi szempont (lakossági ellenállás, közvélemény stb.);

A bekövetkezési valószínűség és a hatás nagysága szerint a kockázatok négy fő kategóriába sorolhatók: előbbi esetén az „alacsony – kis – közepes – magas”, utóbbinál a „kis – közepes – nagy” tartományokba.

A Hajdúsámsoni Helyi Közösség helyi közösségi fejlesztési stratégiájának megvalósítása során felmerülő kockázatokat és azok kezelési lehetőségeit az alábbi táblázat összegzi:

Kockázat megnevezése	Kockázat típusa	Bekövetkezés valószínűsége	Hatás	Kockázatkezelési beavatkozások
Vállalkozók és szállítók nem megfelelő kiválasztása	Műszaki	Alacsony	Nagy	A vállalkozók referenciáinak részletes és körültekintő vizsgálata, az időre történő szállítás ellenőrzése.
Mind a kivitelezés, mind a működtetés ideje alatti meghibásodások	Műszaki	Alacsony	Közepes	Berendezések megfelelő használatának felügyelete, a technológia folyamatos ellenőrzése.
Kedvezőtlen időjárási körülmények következtében elhúzódik a közösségi terek kivitelezése	Műszaki	Alacsony	Nagy	Fontos a pontos tervezés és a megfelelő időbeli ütemezés (pl. infrastrukturális beavatkozások a nyári hónapokra történő időzítése).
Jogszabályi környezet megváltozása	Jogi	Közepes	Közepes	Az olyan érzékeny területek, mint a közbeszerzési eljárás, melynek jogszabályi előírásai folyamatosan változnak, minél gyorsabb lefolytatása.
Az engedélyeztetési eljárás elhúzódnia	Jogi	Közepes	Nagy	A projektek ütemtervét úgy szükséges összeállítani, hogy az engedélyezési eljárások elhúzódnia mellett is reális legyen a megvalósítás. Javasolt "puffer" beiktatása, illetve a hatóságokkal való folyamatos kapcsolattartás.
Környezetvédelmi vagy műemlékvédelmi előírások megnehezítik a megvalósítást	Jogi	Alacsony	Közepes	A tervezés során törekedni kell a környezetvédelmi és műemlékvédelmi szempontok teljes körű figyelembevételére.
A projektekbe bevont célcsoport negatív hozzáállása, részvétel felmondása a projekt megvalósítás során	Társadalmi	Közepes	Nagy	A célcsoport körében elvégzett igényfelmérés eredményeit figyelembe véve kell a projekt szakmai tartalmát meghatározni, a folyamatos szociális munka során a szakembereknek az egyéni igényeket figyelembe véve kell az egyéni fejlesztési szükségleteket meghatározni.
Helyi Felhívásokra érkező alacsony támogatást igénylők száma	Társadalmi	Kis	Nagy	A HACs munkaszervezetének tervezett animációs tevékenységei célzottan tudnak segíteni a felhívások megismertetésében, az azokra való pályázással kapcsolatos segítségnyújtásban.
A program során újabb kezelendő problémákat azonosítunk, illetve keletkeznek	Társadalmi	Kis	Nagy	Alapos helyzetfelmérés, a projekttervben pénzügyi és kapacitásbeli tartalékok képzése; Munkaszervezet szakmai munkájának pontos koordinációjának kialakítása, folyamatos monitoring tevékenység
A megvalósítási szakasz kezdetének időbeli elcsúszása	Pénzügyi-gazdasági	Közepes	Közepes	Figyelemmel arra, hogy a HKFS megvalósítási ideje több évet ölel át megfelelő ütemezés került kialakításra, ami azzal is számol, hogy a megvalósítás később kezdődik
A tervezett projektek megvalósítási költsége jóval meghaladja a tervezett mértéket	Pénzügyi-gazdasági	Közepes	Közepes	Részletes projekttervek, átgondolt műszaki tervek, költségvetések készítése
Az közösségi terek működtetéséhez nem állnak rendelkezésre a megfelelő szervezeti feltételek.	Intézményi	Közepes	Nagy	A megfelelő kompetenciák és képességek vizsgálatával szükséges az új szervezetet kialakítani. Releváns szakmai tapasztalattal rendelkező humán erőforrás bevonása ajánlott.

6.5 Horizontális célok

6.5.1 Esélyegyenlőség

A stratégia tervezése során kiemelt figyelmet fordítottunk a hátrányos helyzetű célcsoportok képviselőire, akiket bevontunk a tervezési folyamat különböző szintjein, (interjúk, műhelymunka, fórum). A tervezés során figyelembe vettük Hajsúsámson Helyi Esélyegyenlőségi Programját és az ott megfogalmazott problémákat és intézkedési terv elemeket is, és a fejlesztési célokat összehangoltuk ezen célkitűzésekkel.

A műveletek tervezése során ügyeltünk arra, hogy a megjelenő pályázati kiírásokban fontos értékelési kritérium legyen, hogy a pályázó (számon kérhető módon) vállalja a közösségi élet szempontjából korábban passzív, hátrányos helyzetű csoportok bevonását. Az infrastrukturális fejlesztések során a fejlesztésre kerülő épületekben akadálymentesítést hajtunk végre, továbbá a létrejövő közösségi terek használatakor kiemelt figyelmet fordítunk arra, hogy a hátrányos helyzetűek is tudják használni.

A megvalósítás során közfoglalkoztatás keretében biztosítjuk a megújításra kerülő terek és épületek fenntartását, biztosítva ezáltal az elhelyezkedni nem tudó munkanélküliek jövedelemszerzési lehetőségét.

A stratégiában tervezett képzések, tréningek, kreatív foglalkozások az egyenlő bánásmód és diszkriminációmentes városi szociális élet megvalósítására törekszik. A programok célja a hátrányos helyzetű csoportok integrálása és részvételük biztosítása a város közösségi és kulturális életében. Ennek érdekében külön figyelmet fordítunk arra, hogy a műveletek során létrejövő programok és rendezvények minden lakos számára elérhetőek legyenek.

A HACS munkaszervezetének egyik tagja, egyéb feladatai mellett, esélyegyenlőségi felelősként biztosítja a fenti szempontok érvényesülését.

6.5.2 Fenntarthatóság

A HACS az Európai Unió és a magyar szabályozásoknak eleget téve a fenntartható fejlődés biztosítását és a környezet védelmét horizontális megközelítésben, minden tevékenységébe beépítve kezeli. A környezeti fenntarthatóság biztosítása már a HKFS tervezése során is fontos szempont volt: az adminisztratív feladatok végrehajtásakor a HACS törekedett az anyagfelhasználás/a hulladék keletkezésének minimalizálására, újrahasznosított eszközök alkalmazására és a helyi eredetű termékek használatára.

Ezek érdekében a tervezés során tartott találkozókon, workshopok-on a nyilvánosság biztosítása mellett ügyelt arra, hogy a meghívót és napirendet tartalmazó dokumentumok, valamint a csatolt háttéranyagok mindegyike elektronikus formában kerüljön továbbításra. Az adminisztráció elvégzéséhez a HACS biztosította azokat a technikai feltételeket, amely a felhasznált papír mennyiség, így a keletkezett hulladék minimalizálását tette lehetővé.

A HKFS tervezésének és megvalósításának környezeti fenntarthatóság szempontjából fő horizontális célkitűzései a helyi természeti és kulturális örökség védelme, a helyi erőforrások felhasználása, a helyi termékek és értékek támogatása. A HKFS cselekvési tervében mind a beruházási, mind a kapcsolódó ESZA forrást célzó fejlesztési elképzelések és irányok a fenti szempontokkal kell, hogy összeegyeztethetők legyenek.

A helyi közösségi fejlesztési stratégia megvalósítása során a környezeti fenntarthatóság biztosítása és a környezeti szemléletformálás beépül a kiírásra kerülő pályázatok felhívásaiba az alábbiak szerint:

a beruházások során környezettervező szakmérnök bevonása kötelező lesz, akik elvégzi a teljes körű környezeti hatásvizsgálatot és cselekvési programot fogalmaznak meg a károsító hatások csökkentésére. Ennek betartásáról a kedvezményezettek a monitoring rendszeren keresztül szolgáltatnak adatot minden pályázati felhívásnak része lesz egy - a környezeti fenntarthatóságra vonatkozó - indikátor, amely a következők közül kerül kiválasztásra:

- Fenntarthatósággal kapcsolatos tudásmegosztáson részt vettek száma - a környezeti szemléletformálás érvényesülése érdekében -
- Jobb energetikai jellemzőkkel rendelkező épületek száma
- Önkéntes gondnokság: a működési területen a kulturált, tiszta környezet fenntartásának segítése

6.6 A HKFS innovatív elemeinek bemutatása

A Hajdúsámsoni Helyi Közösség által benyújtásra kerülő stratégia már a tervezési fázistól kezdve a településen újszerű, korábban nem alkalmazott módszertan segítségével került kialakításra. A település közösségi életének meghatározó szereplőinek ilyen részletes, bevonása a település életének jövőjét jelentősen meghatározó stratégia tervezésébe Hajdúsámsonon eddig példátlan volt. Szintén most fordult elő először, hogy olyan stratégia készül, melynek megvalósítása a helyi önkormányzati, civil és vállalkozói szektor tevékenység együttműködésén alapul.

A stratégia céljainak elérését szolgáló műveletek kidolgozása során is hangsúlyt kapott ennek az együttműködésnek és a hátrányos helyzetű csoportok bevonásának előírása.

A stratégia további újszerűségét az jelenti, hogy a kulcsprojektként meghatározott többcélú közösségi rendezvényter létesítése (valamint a városközponttól földrajzilag távolabb elhelyezkedő lakott külterületeken tervezett beruházások) a jelenleg szigetszerűen működő kezdeményezéseket becsatornázzák egy modern, fenntartható, jól felszerelt közösségi térbe, minden célcsoport – fiatalok, idősek, családok, hátrányos helyzetűek, fogyatékkal élők – számára biztosítva a közösségi programokat.

A stratégia megvalósítása során kialakított közösségi konyha és az ahhoz kapcsolódó gasztronómiai hagyományörzést elősegítő rendezvények (képzések, közösségi programok) szintén – infrastruktúra hiányában – előzmény nélküliek a településen és minden célcsoport által elérhető programkínálattal járulnak hozzá a település közösségi életének felvirágoztatásához.

A stratégiában megfogalmazott jövőkép elérése, miszerint „Hajdúsámson egy fejlett infrastruktúrával és egy ezekre ráépülő minden korosztály igényét kiszolgáló közösségi programkínálattal rendelkező településsé váljon, ahol a helyi lakosság integráns része a város életének és büszkén vállalja identitását”, kizárólag a tervezett együttműködés segítségével valósítható meg.

A modern infrastruktúra kialakítása mellett megfogalmazott specifikus célok (Lakossági közösségi aktivitás és mobilitás növelése a közösségi, kulturális területeken; Összehangolt közösségfejlesztési tevékenységek kínálatbővítése) elérését újszerű módon nem kizárólag pályázati források lehívásával tervezi elérni a HACS, hanem országos és nemzetközi releváns, jó gyakorlatok megismerése és adaptálása útján is.

7. Indikatív pénzügyi terv

A HKFS fejlesztési forrásfelhasználásának ütemezése (millió Ft)

Ssz.	A műveletek megnevezése	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Összesen	%
1	(K) Szabadtéri rendezvénytér kialakítása az epreskert utcai rendezvénytéren	0	0	0	0	20000	40000	0	60000	28%
2	Újonnan létrejövő rendezvénytérhez kapcsolódó programszervezés az Epreskert utcai rendezvénytéren	0	0	0	0	1000	4000	0	5000	2%
3	Közösségi egészségfejlesztő térbútorok kihelyezése (felnőtt kondipark létrehozása)	0	0	0	0	2000	1000	0	3000	1%
4	Modern infrastruktúra kialakítása a minőségi közösségi élet elősegítése érdekében	0	0	0	0	16250	50000	0	66250	31%
5	Lakossági közösségi aktivitás és mobilitás növelése a közösségi, kulturális területeken	0	0	0	0	18250	40000	0	58250	27%
6	Összehangolt közösségfejlesztési tevékenységek kínálatbővítése	0	0	0	0	5000	15000	0	20000	9%
	Összesen	0	0	0	0	62500	150000	0	212500	100%

Ssz.	A műveletek megnevezése	Egyéb forrás						
		2016	2017	2018	2019	2020	Összesen	%
	NEM RELEVÁNS							
	Összesen							

	Fejlesztési források összesen							
--	--------------------------------------	--	--	--	--	--	--	--

A HACS működési és animációs forrásfelhasználásának ütemezése (millió Ft)

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Összesen
Működési és előkészítési költségek	1,905	1,3176	5,1624	7,5624	6,74652	4,36536	0,36378	27,4245
HKFS készítése	1,905	0	0	0	0	0	0	1,905
Egyéb szükséges háttér tanulmányok, szakvélemények	0	0	0	0	0	0	0	0
Közbeszerzési eljárás díja	0	0	0	0	0	0	0	0
Munkabér	0	1,08	4,32	6,72	5,7864	3,7152	0,3096	21,9312
Járulék	0	0,2376	0,8424	0,8424	0,96012	0,65016	0,05418	3,5877
Egyéb személyi kifizetések	0	0	0	0	0	0	0	0
Szakmai megvalósításhoz kapcsolódó anyagköltség	0	0	0	0	0	0	0	0
Általános rezsiköltség	0	0	0	0	0	0	0	0
Animációs költségek	0	4,5266	9,6266	0	0,3995	0	0,05	10,0761
Szakmai megvalósításhoz kapcsolódó szolgáltatások költsége	0	0	9,6266	0	0	0	0	9,6266
Felmérések, kimutatások, kutatások, tanulmányok készítése	0	0	0	0	0	0	0	0
Marketingeszközök fejlesztése	0	0	0	0	0,3995	0	0	0,3995
Kötelezően előírt nyilvánosság biztosításának költsége	0	0	0	0	0	0	0,05	0,05
Összesen	1,905	5,8442	14,789	7,5624	7,14602	4,3668	0,41378	37,5

Animációs költségek indoklása

Animációs költség megnevezése	Tétel indoklása
Szakmai megvalósításhoz kapcsolódó szolgáltatások költsége	A szakmai megvalósítást (stratégia megvalósításához, így a műveletekhez kapcsolódó pályázati kiírások, azok promóciója, pályázat benyújtáshoz kapcsolódó segítő szolgáltatás, bírálatok, monitoring, ellenőrzések) segítő külső szolgáltatások igénybevételének költsége.
Felmérések, kimutatások, kutatások, tanulmányok készítése	A stratégiához megvalósításához kapcsolódó féléves jelentésekhez kapcsolódó elégedettségi felmérések lefolytatásának költsége.
Marketingeszközök fejlesztése	A stratégia műveleteit népszerűsítő arculatos promóciós anyagok (hűtőmágnesek, kitűzők, stb.) elkészítésének költsége.
Kötelezően előírt nyilvánosság biztosításának költsége	A kommunikációs tervben vázolt kötelező nyilvánosságra vonatkozó tételek összessége.

A HKFS teljes költségvetése

Amennyiben a HACS a felhívás alapján az általa felhasználható forrásnál nagyobb mértékű, vagy hosszabb távú együttműködést tervez megvalósítani, az alábbi táblázatban a jelen időszakban, valamint a későbbi ütemekben tervezett műveleteket szükséges feltüntetni, jelölve, hogyan alkotnak az egyes ütemek önmagukban is komplex programcsomagokat.

Sor-szám	A beavatkozás megnevezése	Indoklás, alátámasztás (legfeljebb 4-5 mondat)	Specifikus cél (legfeljebb 1-2 szó)	A beavatkozás tartalma (legfeljebb 4-5 mondat)	Kiegészítő jelleg, lehatárolás (legfeljebb 4-5 mondat)	Célcsoport (legfeljebb 1-2 szó)	Forrás (ezer Ft)	A finanszírozás fedezete	Tervezett időintervallum (év, hónap)
1.									
2.									
3.									
4.									
5.									
6.									
...									

